Ն. 4108

1899 ՅՈՒՆՎԱՐ 3—4 ԲԱԶԱՐ—ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՄԻ

1316 ՐԱՄԱԶԱՆ 4

ՕՆ ՊԷՏԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ԲԱՐԱ

ՀԷՐԻՏԷԻ ԾԱՐԳԻՅԷ

ԲՕԼԻՓԻԴԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԼԵՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

صاحب امتیاز: میوه‌لیان — مدیر: شرقی

20 ԲԱՐԱ

ԱՊՈՆԷ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ

	12 ամիս	6 ամիս	3 ամիս
ՍԹԱՄՊՈԼ	140 գր.	70 գր.	40 գր.
ԹԱՇՐԱ	150 »	80 »	45 »

Մէջտեղէն 20 գրուշան

ԱՌԱՆՁԻՆ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ

	1 ամիս	3 ամիս	6 ամիս	12 ամիս
Գիւղի, Զէյթի վէ Յիւզի սահիպէ	գր. 5			
Ուրիշ տահիպէ	11ք 10ք.	» 3		

Մէվզուատը նոփիյա տարբ պէնտէրէ մէճմուէնէն գրտպուլ օլընճագ վէ տէրճ օլունմայան եվրագ իսպէ օլունմայճագ

Իսարէթանէի Ա֊ի տարեվերջ Պարը Ակի հասցէին նուէրաբար 20 ձիվէլէկեան մաթբասնան տրը։ Թէճիֆէի մէվզուա հաղորդուած կոպէէթանքն սահիպ վէ ճանուցը

ՏԻԳՐԱՆ ՁԻՎԷԼԷԿԵԱՆ— մուրճաճաթ օրուան։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Պերլինտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, իմբէրաթօր Կայսէր՝ եվվէլքի կիւն չէհրը մէզքիւր Ռուսիա սէֆարէթխանէսինէ կիտէրէք, սէֆիր գոնթ տ'Օսթէն Սաքէնոյը զիյարէթ էյլէմիշ տիր։

Ինկիլթէրա պահրիյէ նէզարէթինին՝ 8 հարպ սէֆինէսի ինչասընը էմր իթմէկտէ օլուշ, ատնիզագ բէք չօգ գազլար վուգուա կէլմիշ տիր։

Հապէշիսթանտա Թիկրէ էյալէթինին վալիսի ասիրԲա Մանկաշանն օրտուուրյա Բաս Մանգոնէնին գօմանտասը ալթընտա պուլընան Մէնէլիք օրտուսը արաբընտա պունտան պիր գաչ կիւն էվվէլ վուգուա կէլէն մուհարէպէ նէթիճէսինտէ, Թիկրէ վալիսինին օրտուսը քեամիլէն մաղլուպ օլմուշ տրը։

Պրիւքսէլտէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ մէրքէզի Լիվ չէհրինտէ օլան Շիմալի շըմէնտֆէր գումբանեասընա՝ պիր չօգ ասքէր, միւհիմմաթ վէ սիլահըն նագլի իչիւն բէք օշագ վալոն հազրը պուլընաբրմասընը էմր իթմիշ տիր։

ՏԱԼԻՒՆԻՑԷ

Էվվէլքի կէճէ տախի պազը վէզիրլէր վէ պէնտէկեան՝ Մապէյնը Հիւմայունտա իգթիարը Սէնիյէտ հազրը պուլընտրգլարը կիպի, էվվէլքի կէճէ վէ տիւն կէճէ տէ իքինճի ֆըրգայա մէնտուպ պազը պէօլիւքլէրին նէֆէրլէրի իգթիարը Սէնիյէտ պուլընընը, աթիյէլէրէ մաղհար օլմուշլար տրը։

—Ռուսիատա քեաին Սամարա վէ Օֆա ճիհէթլէրինտէն թիւրքիյա հիճրէթ իտէն Իսլամ մուհաճիրլէրի՝ պա իրատէի Սէնիյէ Սուլթան Սույու չիֆթլիքը Հիւմայունընտա եէրլէշտիրիլմէքտէ տիրլէր։

—Եշխասը մուզիրէյէ գարշը Բօմատա իճթիմա իտէն գօնֆէրանսա իշթիրաք իտէն աթուճ. Նուրի վէ Հագգը պէյլէր հազարթը Տէրսաատէթէ ավտէթ իթմիշլէր տիր։

—Պուլկարիսթանըն Տէրսաատէթ գարու քէհեասը Մ. Մարգօֆ սալը կիւնիւ Սօֆեատա բրէնս Ֆէրտինանտ իլէ կէօրիւշմիւշ տիր։ Սօֆեա Օսմանլը գօմիսէրի սաատ. Նէճիպ Մէլհամէ էֆ. հազրէթլէրի Սօֆեատան Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—Սէլանիք ի Բէսէնտիրէ վէ ճիվարը օրմանլարընը քէօմիւր եաբարմագ իչիւն 10 սէնէ միւտտէթլէ քիրալամըշ օլան Սէլանիք Պանգասը՝ Տէտէ Աղաճ վէ ճիվարը օրմանլարընը յալ Պրուսա վիլայէթինէ պազը օրմանլարը տա քիրալամագ իսթէմիշ իսէ տէ, օ ճիվարլարտա իգամէթ իտիպ մէզքիւր օրմանլար եիւրիւնտէն կէչինէն քէօյլիւլէր՝ անլէրին թօքտան միզայէտէյ գօնուլմամասընը ըէճա իթտիքլէրինտէն, հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ մէզքիւր իսթիտայը գապուլ իթմիշ, վէ էլ-եէմմ մէվճուտ քէօմիւր իհթիյաճա քեաֆի օլտուղը ճիհէթլէ, մէզքիւր օրմանլարը թօքտան միզայէտէյ գօյմամայա գարար վէրմիշ տիր։

—Օտունըն չէքիսի՝ թիւճճարա 8-10 զրշ.ա մալ օլտուղը հալտէ 25 զրշ.ա վէ տահա զիյատէյէ սաթըլմագտա օլտուղընտան, պունըն մէնի իչիւն Օրման նէզարէթինէն լազըմ կէլէն տարիւէլէր թէպիլդաթ իճրա պույրուլմըշ տրը։

—Մէքքէ վէ Մէտինէյէ քէսրէթլէ վիւրուտ իթմէքտէ օլան հաճիլէրին մուհաֆազասը իչին միւնասիպ մահալլէրէ ասքիրը Շահանէ իգամէ օլունմըշ տրը։

—Թէհրանատան եաղըլտրգընա կէօրէ, հիւքիւմէթը Սէնիյէնին ախիրէն Իրանտա քիչատ էյլէտիկի շէհպէնտէրիանէլէրին բէսմը քիւշատտնտա վէ Թէպրիզ պաշ շէհպէնտէրինին բէսմը իսթիդպալինտէ Իրան իւլէմասը, պինլէրճէ էհալի հազրը պուլընարագ, բէսմը մէզքիւր բէք չաշատը սուրէթտէ իճրա օլընմըշ, վէ իւլէման մուսանիֆ Իսլամբրգ մէնաֆիի նամրնա նութգլար իյլատա իթտիքլէրի կիպի, Զաթը հազրէթը Բատիշահի իլէ Իրան Շահը իչիւն տախի տուտլար օգունմըշ տրը։

—Սըղրը եումուրճաղրնա գարշը իյճատ օրընան «Էրօմը» Զօրլուտա մէզքիւր խասթալրը թութուլան հայվանլարա աշը խալմէսի իչիւն միւքիյէ պայթար մէքթէպի մէզգունլարընտան ճէրրահեան Գրիգոր վէ Իպրահիմ Ֆէվզի էֆ.լերին՝ Զօրլույա կէօնտէրիմէլէրի գարարլաշարրրմըշ տրը։

—Թրապիզօն իսթինաֆ միւտտաի ումումիսի իպզ. Մազհար պէյ՝ Պիրինճի Տարիէի Պէլէտիյէ միւտիր մուավինիկինէ թային օրընմըշ տրը։

—Իզմիրտէ եաբըլմագտա նյան զուրէպա խասթախանէսրնէ վալիի վիլայէթ իւպ. տէվ. Քեամիլ բաշա հազրէթլէրի թարգիրնտան 200 լիրա իհտա օլընմըշ տրը։

—Զաթիյէ նէզարէթի թապպալէրինտէն Հաֆրզ Արիֆ պէյ՝ վէֆատ իթմիշ տիր։

—Իզմիր, էնգարէ վէ Սիվաս վիլայէթլէրինտէ խալը տէսթիկեահլարը սահիպլէրի՝ 1900 սէնէսի Բարիզ սերկիսի ումումիսինէ միւքէմմէլ նիւմունէլէր կէօնտէրմէյէ հազրըլանտրգլարը կիպի, Ուշագ, Գրը չէհրի վէ Գայաէրիյէտէի տէսթիկեահլար սահիպլերի տախի միւքեաֆաթ ալմագ մագսատիյէ խուսուսի սուրէթտէ իշթիրաք իտէճէքլէր տիր։

—Պիթլիս վիլայէթինին հէր թարգիրնտա վէ Սղերդ գասապասը յալ միւլհագաթրնտա գար եաղմըշտրը։

—Իզմիր իսթինաֆ մահքէմէսի բէսի սաատ. Իսմէթ պէյ մէէզունիյէթ ալմայարագ Սթանպօլա կէլմէսինէն տօլայը, Ալիյէ նէզարէթինճէ ազ իտիլիպ, եէրինէ պազգասը թային իտիմիշ տիր։

—Պիր միւտտէթտէն պէրու Իզմիր իսթինաֆա ճէզա մահքէմէսինտէ ճէրէյան իտէն Եսայի Եսայեանընը գաթիլլէրի մուհաքէմէսի Տէրսաատէթէ նագլ օլընմըշ տրը։

—Ալէմանիա սէֆիրինին պէօյիւք մախտումընն խասթա օլմասընտան տօլայը, կէլէճէք բէնճէնպիհ ագշամընը Ալէմանիա սէֆարէթխանէսինտէ վէրիլէճէք պալ Թէէխիր իտիլմիշ տիր։

—Ինկիլթէրանըն Սիվաս վիս գօնսօլօսըղընա Մ. Ուիլեամ ճէյմս Անտէրսընը, վէ կիրիտ Ինկիլիզ ժէնէրալ գօնսօլօսըղընա Սըր Ալֆրէտ Պիլիօթի թային օրընմըշլար տրը։

—Սապրգ Սէլանիք վալիսի տէվ. Ռիզա բաշա հազրէթլէրի պու կիւն Սէլանիքտէն եօլա չըգրպ, եարընն Տէրսաատէթտէ պույրնաճագ տրը։

—Ասորը Թէվֆիգ վէ Մէսոուրէ զըրհլըլարը ճէնօվայա կիթմէքիւզրէ կէչէն բէնճէնպիհ կիւնիւ Զանագալատէն եօլա չըգմըշտրը։ Մէզքիւր սէֆինէլէրտէ պահրիէ զապթանընտան Հալիլ վէ էօմէր պէյլէր վէ Իթալեալը եիւզպաշը-լարտան Պիանքէրի վէ Պավա տախի պույրնմըշլար տրը։

—Թէրանէի Ամիրէնին եաղ վէ ուն միւթահհիւտիկի պուտէֆա սապգ միւթահհիւտի օլան Արսլանեան սաատ. Ցարութիւն վէ Թէոֆիրոս էֆ.լեր էօհտէլէրինտէ Թէգարրուր իթմիշ տիր։

—Պուլկարիսթան սապգ գօմիսէրի աթուճ. Նուսուհի պէյ հազրէթլէրինէ 6000 զրշ. մաաշուլիյէթ մաաշը Թախսիս խարիմիշ տիր։

—Ֆէնէրտէ Գարամանեան Բակոր էֆ.նին խանէսինին իւսթ գաթընտաքի օտասընտան, վէ Սթամպօլտա Մահմուտ Բաշատա Քիւչիւք Եալտըզ խանընտա 1 վէ 2 նումէրօլը օտալարընն իւսթ գաթընտան տիւն աթէշ զուհուր իթմիշ իսէ տէ, տէրհալ պասթըրըմըզ տրը։

—Էվրօբատա պազը ֆեյթը էրէյիճէ եիւքսէլմիշ, վէ տահա տա եիւքսէլէճէք իմիշ։

Սթանպօլտա Մահմուտ Բաշատա Ապուտ էֆ. չարշըսընտա պույրնան Շահին նամ հազրը էլպիսէճի մաղազասը՝ իշպու եօրթուլար միւնասէպէթիյլէ մէքքէմմէլ հազրը էլպիսէլէր կէթիրմիշ վէ էհվէնն ֆիյաթլա ֆիւրսաթ իթմէքտէ պույրնմըշ օլաուղընտան, լիւզումը օլանլարա մէզքիւր մաղազայը խասսէթէն թավսիյէ իտէրիզ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Պուլկարիսթան հիւքիւմէթիյլէ Շարգ շըմէնտֆէրլէրի գումբանեասը պէյնինտէ ագա օլընան մուգավէլէնամէ իլէ 290 միլեան ֆգ.լըգ իսթիգրազ հագգընտաքի մուգավէլէնամէ՝ էվվէլքի կիւն Պուլկար մալիյէ նազրը վէ մէզքիւր իսթիգրազը վերէն պանգա մէմուրլարը թարգիրնտան գաթիէն իմզալանմըշ տրը։ Մէզքիւր իսթիգրազը թավիլթը՝ Բարիզ վէ Լօնտրատա բիացայա չզգարբլաճագ տրը։

ԱԶԳԱՑԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Աղէքսէյ Պարբիարբարէ

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն Ս. Ծննդեան տօնին չնորհաւորութեան պաշտօնական այցելութիւններն պիտի ընդունի նոյն տօնի երկրորդ օրն, հինգշաբթի յունուար 7, ժամ 7ին Ազգային Պատրիարքարանի մէջ։ [Կնք.]

Բաթրիգ Ամեն. Տ. Մաղաքիա Սրբազան հազրէթլէրի՝ ճումատ երթէսի կէճէսի Բաթրիգխանէտէ գալարագ, տիւնքի բազար սապահըսը Մայր Եկեղեցիսէ իճրա օլընան այինը ըուհանիտ հազրը պուլընմըշ, վէ էվվէլճէ հազրըտրը վէճէրէ 23 դպիրլերէ 4 Դպիրլիք Աստիճանը վերերէք, պու միւնասէպէթլէ պիր քարոզ սէօյլէմիշ վէ դպիրլէրին վաղիֆէսինի վէ անըն մանասընը իյդահ էյլէմիշ տիր։

Քիրիսէտէն չըգըլտրգտան սօնրա, Աստիճան ալան Դպիրլէր՝ Բաթրիգխանէտէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինին նէզարէտէ կիտերէք, միւշարէլէյհին այրըճա տուասընը տախի ալմըշլար տրը։

Եելպաշը միւնասէպէթիյլէ տամատը հազրէթը Շէհրիյարի ատթուճ. Ահմէտ բաշա հազրէթլէրի իլէ Դէսթրիա վէ Ինկիլթէրա սէֆիրլէրի տախի գարթ տը վիզիթլէրինի Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինէ իրսալ իտէրէք, բէսմը թէպրիքի իյֆա իթմիշլէր տիր։

Թէզալիք թաշրալարտան տախի բէյտէրբէյ Բաթրիգխանէյէ Եելպաշը վէ Ս. Ծնունդ եօրթուլարը իչիւն թէպրիք թէլէկրաֆլարը վիւրուտ իթմէքտէ տիր։

Թաշրա Որբանոցլարընտա եօքսիզ չօճուգլարտան հէր հանկլարը՝ թէքմիլ սէնէ զարֆընտա քէնտէ հիւսնիւ ախլէագ վէ չալշկանլըգլարը յալ պուլընտրգլարը Որբանոցը Հոգաբարձութիւնը իլէ մուալիմէրինին մէմնունիյէթ վէ խոշնուտխինէ նայլ օլմուշլար իսէ, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՝ մումարիյէյիւմ չօճուգլարա Եելպաշը միւնասէպէթիյլէ մախսուսի հէսթիյէլէր իրսալ իտէճէք տիր։

Ս. Ծնունդ վէ Ս. Զատիկ եօրթուլարընն բէսմը թէպրիքի իչիւն Տէրսաատէթ միլլի մէքթէպլերինին չակիրտանը թարգիրնտան տախի Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի նէզտինէ պիր հէյէթը մախսուսէ կիթմէսի իչիւն Բաթրիգ մուշարէյէ [illegible] իտիլմիշ օլմաղլա, Բաթրիգ Սրբազան՝ պու արզույա մուվաֆագաթ իթմիշ, վէ անճագ մէզքիւր հէյէթը մախսուսէրի կէլէճէք Ս. Զատիկ եօրթուլարընտա նէզտինէ գապուլ իտէճէկինի պէյան էյլէմիշ տիր։

Գումգաբու Աղքատախանամը՝ սէօրթ սէմթ էհալիսինէն 100 նէֆէր փուգարայա էլպիսէ վէ սաիբէ թէտարիքինէ թէշէպպիւս իթմիշ տիր։

Մէզքիւր Աղքատախանամ՝ Եելպաշը միւնասէպէթիյլէ էվվէրտէն 4500 զրշ. իանէ թօրլամաղա մուվաֆֆագ օլմուշ տրը։

Գարակէօզեան Գրիգոր վէ Յակոբեան Միքայէլ էֆ.լեր՝ պու սէնէ տախի Եելպաշը վէ Ս. Ծնունդ եօրթուլարը միւնասէպէթիյլէ, Սամաթեա Աղքատախանամ հէյէթինէ 10ար լիրա իանէ վէրմիշլէր տիր։

Պիր ճէնազէտէն տօլայը Ծաղկեփունջ պէտէլի օլարագ Դաֆթանճեան հիւրմ. Հ. Պօղոս Վ.ին Պէյօղլունտա քահն էրմէնի Գաթօլիք Ս. Յակոբ խասթախանէսինէ 5 լիրա վէրտիկինի կէչէն ճումատա էրթէսի կիւնքի նիսսէսիմիտէ եաղմըշ իսէք։ Պու պապտէ մէզքիւր իսասթախանէ իտարէսինտէն աթիէքի վարագա կէօնտէրիլմիշ տիր։

Անկեանոցիս Հոգաբարձութիւնը չընորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ հանգուցեալ Տիկին Տիրուհի Մահճուպեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւնը եղած են.

	Օսմ. ոսկի
Գեր. Հ. Պօղոս Վ. Գաֆթանճեան	5
Մեծ. Պետրոս էֆ. Ք. Յակոբեան	1
» Պօղոս էֆ. Ճամճեան	1
» Օննիկ էֆ. Համալեան	1

Պու կիւնքի Թէվֆիկաթ ճէտվէլինտէ օգունճաղը վէճճլէ, Տէրգօս Սու գումբանեասը թէրճմանը Սիրուն էֆ.յէ մէսաիի խայրխահանէ վէ զայրէթինտէն տօլայը իքինճի ըուիթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիյանը իհան պույրուլմըշ տրը։

Էֆէնտիի մումարիյէյին իսթիտատ վէ էհլիյէթինէ պիր միւքեաֆաթ օլան իչպու իլթիֆաթը Սէնիյէյի քէմալը մէմնունիյէթլէ թէպրիք իտէրիզ։

ՆՈՒՊԱՐ ԲԱՇԱՆԸՆ ՎԷՏՈՒԹԸ

Մը-ըը Խարվէյէթի մէշհուր բօլիթիգա ռիճալընտան էպագ բէյիսը նուզզար Նուպար բաշանն՝ եվվէլքի սապահ Բարիզտէ վէֆաթ էյլէտիկի՝ տիւն շէհրը մէզքիւրտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա մաէթթէէսսիֆի օգունմըշ տրը։

Մալիւմ օլտուղը վէճճէլ, բաշի միւշարէլէյհի՝ պիր վազիֆատան պէ. բու խասթալրընը թէտավիսի իչիւն Բարիզտէ պույրնմագտա օլտուղընտան, մախտումը սաատ. Պօղոս բաշա հազրէթլէրի տախի ախիրէն Մըսրը չըմէնտֆէրլէրի մէճիսը իտարէ բէհսիկինտէն խթիֆա իթմիշ վէ բէտէրինին նէզտինէ կիթմիշ իտի։

Նուպար բաշա՝ 1825տէ Իպմիրտէ տօղմուշ օլուպ, կէնճ չաղընտա իքէն թահսիլ իչիւն Եվրօբայա կէօնտէրիլէրէք, Եվվէլա Զուիցցէրիատա վէ սօնրա Ֆրանսանըն Թուլուզ չէհրինտէ պույրնան պիր մէքթէպտէ իքմալը թահսիլ էյլէմիշ տիր։

Միւշարէլէյհ՝ 1842տէ Մըսրա կիթտիկինտէ, քէնտի ագրապասընտան օլուպ օ վագթ թիճարէթ վէ խարիճիյէ նազրը պույրնան Պօղոս պէյին քահթիպի օլմըշտրը։ Իբի սէնէ սօնրա Մըսրը վալիսի Մէհմէտ Ալի բաշանընն իքինճի թէրճէմանլըղընա վէ տահա սօնրա Իպրահիմ բաշանընն պաշ թէրճէմանլըղընա թային գրլընմըշ, վէ միւշարէլէյհ Իպրահիմ՝ բաշանընն Տէրսաատէթ վէ Եվրօբայա վուգուպույան սէյահաթընտա քէնտինէ ռէֆագաթ իթմիշ տիր։ Նուպար բաշա Ապպաս բաշանընն պէմանընտա մէմուրիյէթինի մուհաֆազա իտէրէք, միւշարէլէյհին թէվֆէճիհինի պիր գաթ տահա ճէլպ իթմիշ, վէ պիրտաէրի Առաքել պէյ իլէ պերլիքտէ պազը թաթիֆաթա մաղհար օլմըշ տրը։

Միւթէվէֆա Սաիտ բաշա՝ իպթիտաի էմրտէ Նուպար բաշայը մէմուրիյէթտէ իսթիխսամ իթմէմիշ իսէ տէ, 1856տա թէքրար խրտմէթտէ գուլլանըլարագ պիզզաթ բաշի միւշարէլէյհին մայէթինէ տախիլ օլմըշ տրը։ Մըսրըլը Սաիտ բաշա՝ Հինտխանէյա վուգու պուլաճագ Ռրանսին (ագտարմա) մուամէլաթը միւհիմմէսինի սրբասընա գօյմագ մէմուրիյէթինի միւշարէլէյհէ իհալէ իթմիշ տիր։ Նուպար բաշա՝ պու միւնասէպէթլէ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ գումբանեալարը յալ միւզաքէրթտա պույրնարագ, էմթաա վէ էշեաի թիճճարիյէնին իսքէնտէրիյէտէն Սիւվէյշէլ նագլինի գօլայլաշարբաճագ վասրթալարը թէհարրի իթմիշ, վէ Սիւվէյշիսքէնտէրիյէ խաթթընն խիթամը ինշաաթընը՝ պիր չօգ միւշքիլաթա բաղմէն չապուգլաթմըշ տրը։ Նուպար բաշա՝ պու միւշքիլ իշի պաշա չզգարմըշ, վէ Սաիտ բաշանն վէֆաթընա գատար պիր չօգ խըսմէթլէր իպրազ իթմիշ տիր։

Խարվը էսպագ Իսմայիլ բաշա զէմանընտա, Նուպար բաշա՝ Սիւվէյշ գանալընն գազըլմասը հագգընտա միւզաքէրթտա պույրնմագ իւզրէ Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլմիշ, վէ ավտէթինտէ բիւթպէի վէզարէթ (բաշալըգ) իլէ թալթիֆ խարիլմիշ տիր։

Նուպար բաշա՝ գանալ ինշաաթընտա գուլլանըլաճագ եէրլի ամէլէնին մրգտարը վէ էվվէլճէ վերիլմիշ օլան պազը միւսաատաթրն կէրի պլընմասը հագգընտա գանալ գումբանեասը իլէ Խարտվիյէթ արասընտա զուհուր իթմիշ օլան խաթիրաքը հալ իթմէք իւզրէ մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Բարիզէ կէօնտէրիլմիշ, վէ Մըսրըա ավտէթ իթտիքտէն սօնրա մէճլիսը նուզզարա մէմուր օլմըշ տրը։ Բարիզտէ էսնաի իգամէթինտէ (1854տէ) կէրէք Խարտվիյէթը Մըսրիյէնին վէ կէրէք գանալ գումբանեասընին մէնաֆիի միւթէգապիլէսինի թէէմինէ մէմուր օլմուշ տրը։

Մուախխէրէն Նուպար բաշա՝ միւճէտտէն իհտաս օլունան նաֆիա նէզարէթինէ թային օլունարագ, 1866տա եինէ մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ Ցէրսաատէթէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Նուպար բաշա՝ պիր չօգ տէֆալար նաֆիա վէ խարիճիյէ նէզարէթլէրինտէ վէ բիյասէթը Նուզզարտա պույրնմըշ տրը։ Միւշարէլէյհին իսմի՝ Մըսրը ումուրը տախիրիյէ վէ խարիճիյէսինտէն պահս օլունը իքէն էքսէրիա զիբը իտիլիր իսի։

Նուպար բաշա՝ Մըսրըտա պույրնարըը սրբատա, Գահիրէ վէ Իսքէնտէրիյէ քիլիսէ վէ մէքթէպլերի իլէ ֆուգարալարա բէք չօգ մուավենէթտէ պույրնմըշ, վէ Բարիզտէ իդամէթի էտնասընտա տախի հէման հէր միւրաճաաթի իտէն ֆուգարայա խանէլէր վէրմիշ տիր։ Բարիզ մէքթէպլերինտէ թահսիլ իտէն ֆուգարա թալեպլերէ հէր տահմ մուավենէթտէ պույրնմըշ տրը, վէ քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն՝ էլի պօշ կէլի տէօնմէմիշ տիր։ Պունլարտան մտատա միւթէվէֆի միւշարէլէյհ Գրպրրտագի էօքսիդանէյէ նագտէն մուավենէթ իտուպ, պիր գաչ տէֆալար Բարիգխանէյէ տախի միւհիմճինէ վէրիլմէք իւզրէ խայլի խանէ կէօնտէրմիշ տիր։

Բաշի միւշարէլէյհ էրպապը գալէմի տախի թէշվիգ իթմիշ վէ թալիմ ու թէրպիյէյէ հավեսքեար օլուպ, քէնտի խանէսիյէ Տէրսաատէթտէ Առաքել Նուպար Շահնազարեան մէքթէպէրին թէէսիս, վէ պու մէքթէպէ պինլէրճէ լիրա սարֆ իթմիշ տիր։

Նուպար բաշանըն զէվճէսի՝ տէվվ. Պարսահամ սատ. Հարութիւնին պէօյրէք դէսպրէսի Տիկին Ցուլիան Նուպար օլուպ, եէլէեվմ Բարիզտէ պույրնմագտա տրը։ Մախտումը սաատ. Պօղոս բաշա հազրէթլէրինտէն մատա, էլէեվմ պէհհայթի օլան պիր գրդը՝ միւթէվէֆա Գարամանեան Լեւոն պէյին զէվճէսի տիր։

Բաշի միւշարէլէյհին տիկէր պիր դրդը տա սատ. Տիգրան բաշա հազրէթլէրինին զէվճէսի օլուպ, պիր գաչ սէնէ ադտէմ Մըսրըտա վէֆաթ իթմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարլը 15 յունվ.— Թէէմին օլընընըն

ԿԱԶԷԹԱՄԸԶԸ ՕԳՈՒՅԱՆԼԱՐԱ

ՍՈՒՀՈՒԼԷԹ

օլմագ իւզրէ, ապօնըման իւճրէթի պէր վէճհը աթի թէնզիլ խուլմըշ տըր·

Տէրսաատէթ իչին

Պիր սէնէլիք	140 ղշ·
Ալթը այլըգ	70 »
Իւչ այլըգ	40 »

Թաշրա իչին

Բօսթա ուճրէթի տահիլ օլմագ իւզրէ

Պիր սէնէլիք	150 ղշ·
Ալթը այլըգ	80 »
Իւչ այլըգ	45 »

բօսթա 19 ղրշ·լըգ բուլը 20 ղրշ·ա գապուլ օլունմայըպ 19 ղրշ·ա գապուլ օլունըր·

ԱԼԼՄԱՆԻԱ ԻՄՓԷՐԱԹՕՐԸՆԸՆ

ՊԻՐ ԻՖԱՏԷՍԻ

Ալէմանիանըն Բէյլուչթակ մէճլիսի բէյնը սանիսի Մ· Շմիտթին միւրէվվիճը էֆքեարը օլան պիր Էյպէրֆէլտ կազէթասը՝ մէճլիսը մէզքիւր գալէմ հէյէթինին (գիւանըն) իմփէրաթօր Կիյօմ Թարաֆընտան բէսմը գապուլընի պիր սուրէթը մուֆասսալէտէ նագլ ու հիքեայէ էթմիշ վէ մէրասիմը մէզքիւրէնին նէչը օլընմայան պազը թէֆէրրուաթընը իլան էյլէմիշտիր·

Իմփէրաթօր՝ իչպու բասիմէի գապուլտէ Թախսիսաթը ասքէրիյէտէն պահս իտէրէք, Ռուսիա Չարընը՝ քէնտիսինտէն չօգ ալքա վէ միւսահիտ պիր հալ ու մէվգըտէ պուլընտըղընը, զիրա միւշարէլէյհին՝ մէմլէքէթէ ֆախտէլի կէօրտիւկի հէր չէյի էմր իթմէկէ իսթէտիկի կիպի միւգթէտիր օլտուղընը, քէնտիսի իսէ՝ Ալէմանիանըն գուվվէթ ու ազամէթինէ միւգթազի օլան թէտպիրլէրի իթթիխազ իթմէգտէն էվվէլ Բէյլուչթակ մէճլիսինին րիզա վէ մուվաֆագաթընը թահսիլ իթմէկէ մէճպուր իտուկինի պէյան իթմիշ տիր·

Պունըն իւզէրինէ մէճլիսը մէզքիւր բէյնը սանիսի Մ· Շմիտթ՝ միւտաֆէահ միլլիյէյէ միւգթազի օլան ֆէտաքեարըղլարտա պուլընմազա Բէյլուչթակտաքի պիլճիւմլէ ֆրգալարըն հազըր վէ միւհէյյա [illegible] պուլուննտա վաթանբէրվէրլիկին մէվճուտ օլտըղընը, վէ Բարլամէնթօտաքի հիչ պիր ֆրգանըն՝ տիկէր ֆրգալարտան զիյատէ քէնտիսի վաթանբէրվէր վէ սադըգ օլտըղընը էօյլէնմէկէ հագգը օլմատըղընը, վէ Բէյլուչթակըն վազիֆէսի՝ էհալիյէ խուքեէմէթին աղըրլըգլարտա էհալինին թահամմիւլ իտէպիլիչ իտէմէտիկինի բահաթը վի՞տանըն թէտգիգ ու թէֆթիշ իթմէգտէն իպարէթ օլտըղընը ճէվապէն պէյան իթմիշ օլմազլա, իմփէրաթօր՝ պու իթիգատա հիչ պիր ճէվապ վէրմէմիշ տիր·

Պատէհու իմփէրաթօր՝ կէօրիւնիւտէ, Ալէմանիա հուտուտընտա Ռուս ասքէրինին մէրքէզլէտիլմէսի մատտէսի մուճիպը էնտիշէ օլմատըղընը վէ պու ճէմ ու թահշիտին՝ Ռուսիա մալիյէ Նազըրը Մ· տը Վիթթէնին՝ կէօմրիւք գաչագճըլըղընը մէնիէթմէք արզուսընտան նէշէթ իթտիկինի պէյան էյլէմիշ տիր·

Ֆէգաթ մէզքիւր Էյպէրֆէլտ կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, մէրասիմը մէզքիւրէ էսնասընտա իմփէրաթօր Կիյօմ՝ Ֆաշօտա մէսէլէսինտէ Ինկիլթէրանըն Թավր ու հարէքէթի՝ Ռուսիաճա Թէէսսիւր հասըլ օլմագըղըն Ֆրանսանընէ տէրէճէյէ գատար սըգըշտըրըլտըղինը օլտըղընը անլամագ արզուսընտան նէշէթ իթտիկինէ տաիր պէյանը էֆքեար իթ միշ տիր·

Իմփէրաթօրը միւշարէլէյհին զաննընճա պու Թէճրիւպէ՝ Ինկիլթէրա իչիւն մուճիպը մէմնունիյէթ պիր նէթիճէ հասըլ իթմիշ տիր, զիրա Ֆաշօտա իշի՝ Ֆրանսա վէ Ռուսիանըն միւնասէպաթը՝ զաննը օլընտըղը գատար սամիմի օլմատըղընը իսպաթ իթմիշ տիր·

Իմփէրաթօր՝ իւավէի մէգալ իտէրէք «—Ինկիլթէրա իլէ Ֆրանսա արասընտա պիր մինազաա զուհուրընտէ Ալէմանիանըն միւթէէսսիր օլմազա լիւզումը եօգ տըր· պիզ սէյիրճի օլաճագ վէ սաահմէլէրի այաճագ իտիք» տէմիշ տիր·

* *

Հալպու քի Բէյլուչթակ բէյնը սանիսի Մ· Շմիտթ՝ մէզքիւր կազէթայա պիր մէքթուպ կէօնտէրէրէք, մէճլիսը մէզքիւր գալէմ հէյէթինին իմփէրաթօր Թարաֆընտան բէսմը գապուլինէ տաիր պայէատէ նագլ օլունան թաֆսիլաթը եօգտարտան աչըգա թէզգիպ իթմիշ տիր·

ՀԱՊԷՇԻՍԹԱՆՏԱ

ՌԱՍ ՄԱՆԿԱՇԱՆԸՆ ԻՍԵԱՆԸ

Ռօմատաքի Թրիպունա կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Ռաս Մանկաշա՝ քէնտի պայրագլարը ալթընա բէք չօգ ճէնքճի թօբլամազա մուվաֆֆագ օլմամըշ, մէսէլա բուէսսի գապաիլտէն Ակօս Թաֆարի՝ մումաիլէյհ Ռասըն տաժէթրնէ բէօյլէթ իթմէմիշ տիր· Ալաֆր· գէկտ· 15տէ Մանկաշա՝ Ռաս Մագօնէնի գարշըլըստա կէօրիւպ, քէնտիսինէ տէ բէք չօգ գուվվէթ օլմատըղընտան, սէրքէրտէլէրինի թօբլամըշ վէ իթաաթ էտմինինտէն ալէրի խէլաս իտէրէք, հէր քէսին էվրի էվրինէ տաղըլմասընա միւսաատէ իթմիշ իմիշ· Ռաս Մանկաշա՝ բուէսսաի մումաիլէյհիմէտէն պիրինէ «—Պէն տէ չէօլէ կիտէճէյիմ· իսթ էանըրնը նէ էաբաճաղըմը պիլիրիմ· Թիկրէտէ հիչ պիր վագթ էսիրլէր իգամէթ իթմէմիշ օլտըղը՝ խաթըրըընըզտա կէլի՞ր մի—» տէմիշ տիր· Պատէհու մումաիլէյհ ասի Ռաս՝ պէն գատար աատաիլէ պէրապէր Ամպա-Սիօն մէվգիի գուրպինտէ Ակամէ իւլքէսինէ չէքիլմիշ, վէ Ամպա իլէ Ատիկրա արասընտա պիր մէվգի, միւսթահքէմտէ եէրլէշմիշ իմիշ· Միւթթէֆիգի Ռաս Մէգաթ՝ գապիլէ բէյսի Ակօս Թաֆարիյի թէմամըյլա մաղլուպ վէ բէրիշան իթմիշ տիր·

Դէկտ· 20տէ Ռաս Մագօնէն՝ տայմա իլէրլէյէրէք, Թիկրէ իւլքէսինին գալպիկեահը օլան Մագալէ նամ մէվգրտէ օրտու գուրմուշ տըր· Էյալէթը մէզքիւրէնին էճնի Ռասը (վալիսի) Ռաս Միքայէլ իլէ վէ 42000 գատար աամէլըրրայլա օրատա պուլընմագտա օլուպ, տիկէր պիր գօլ ասքէր տէ Սիէմէնտէն Աքսում իւզէրինէ էնմէքտէ, վէ Հապէշ իմփէրաթօրը Մէնէլիք՝ Ուօրօ-Ալլու վէ Պօրիւմիէտա արասընտա պուլընմագտա տըր·

Ջուրիխտէն Պէրլինին Թակէալթ կազէթասընա եազըլտըղընա կէօրէ, իմփէրաթօր Մէնէլիքին՝ ասի Ռաս Մանկաշայը թէէտիպ իթմէքտէն զիյատէ Հապէշիստանա ճիվար օլան Էվրօպալը միւսթէմլիքեաթ տէվլէթլէրի վէ պա խուսուս Ինկիլթէրա ալէյհինտէ պիր նիւմայիշ իճրա իթմէք մագսատինէ մէպնի իչպու մուհարէպէյէ թէչէպպիւս իթմիշ օլտըղընը իմփէրաթօրըն մայէթի մէմուրինինտէն պիրի խապէր վէրմիշ տիր· Հապէշ իմփէրաթօրը՝ Ինկիլթէլանըն Ֆաշօտա հատիսէսինտէն պէրու իքի գաթ Թէհլիքէլի օլան եազգընըղընտան գօրգմագտա տըր·

ՄԻԼԼԵԹԼԷՄԷԱՐ ԱՄԷՐԻԳԱ ՊՕԼԻԹԻԳԱՍԸ

Ամէրիգա Այան մէճլիսի ազասընտան Մըսթր Հօր՝ քէնտի հիւքիւմէթինին չիմտիքի գալթըր մէմալէք պօլիթիգասը ալէյհինտէ մէզքիւր մէճլիստէ գայէթ չիտտէթլի պիր նութգ իրատ էյլէմիշ տիր· Մումաիլէյհ՝ Ամէրիգանըն էսասի գանունլարը՝ էճնէպի միլլէթլէրին՝ Ամէրիգանըն հիւքմի ալթընա ալընմասընա միւսաիտ օլմատըղը կիպի, էճնէպիլէրէ ախտ արազինին գալթըրը սախի մէճազ կէօրմէտիկինի, վէ չայէտ գանունա մուգայիր [illegible] իտիլիյօր իսէ, հէր հալտէ Ամէրիգա Թէպաասը արասընտա իտխալ օլընան էճնէպիլէրտէն էվվէլ էմրտէ պէօյլէ պիր Թապիյէթի գապուլ իտուպ իթմէտէտիքլէրինի սօրմագ լազըմ օլտըղընը, վէ «Ամէրիգա՝ Ամէրիգալըլարա աիտ տիր» գաիտէի էսասիյէսինի վազ իթմիշ օլան Մօնրօէ գանունընըն իբլալը՝ Ամէրիգալըլար իչիւն պազը վախիմ նէթիճէլէր չըգարաճաղընը, չիւնքի պու հալտէ Էվրօբալըլար՝ Թէվէսսիւքեարանէ պիր պօլիթիգա Թագիպ իտէն Ամէրիգալըլարը էսէրինէ պիլիմթիալ, Ամէրիգատա քէաին միւսթէմլիքեաթլարընը պէօյլէ թմէկէ գալգըշմալարը վարիտ խաթըր օլտուղընը սէօյլէմիշ տիր· Միսթըր Հօր նութգընըն խիթամընտա տօղրու, քէնտիսի՝ Ամէրիգա-Իսպանիա սուլհ ահտնամէսի ալէյհինտէ իթաի րէյ իտէճէկինի պէյան իթմիշ տիր· Մումաիլէյհին նութգ՝ Այան մէճլիսինտէ պիր պէօյիւք Թէէսիր հասըլ իթմիշ տիր·

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ՎԷ ՊՕԼԻԹԻԳԱՅԷ

Բարիզին մէհաֆիլը բօլիթիգըյէսինտէ Թէէմինէն րիվայէթ օլընտըղընա կէօրէ, Ֆրանսանըն Լօնտրա սէֆիրի Մ· Բօլ Գամպօն իլէ Ինկիլթէրա բէյնը վիւքէլասը վէ խարիճիյէ Նազըրը լօրտ Սալիզպէրի՝ Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրա արասընտա միւնազիունֆիհ օլան Նօգթալար հագգընտա բէամէն իճրայի միւզաքէրէ իթմիշլէր տիր·

Զանն օլունտըղընա կէօրէ, պու միւզաքէրէմէ ղայէթ նազիքեանէ պիր սուրէթտէ վուգու պուլմուշ օլուպ, պիր սիւքիւնէթ հուսուլինէ տէ մէտար օլապիլէճէք տիր·

—

Ալաֆր· յունվարըն 11ինճի կէճէսի՝ Հապէշ իմփէրաթօրընա միւլ'ի օլան Ռաս Մագօնէնին ասաքիրի՝ ասի օլան Ռաս Մանկաշիանըն ասաքիրի իւզէրինէ հիւճում իթմիշլէր իսէ տէ, Թէլէֆաթը քիւլլիյէ վէրէրէք կէրի բիւսքիւրտիւլմիշլէրտիր·

—

Մանիլատէն Մատրիտէ չէքիլէն բէսմի պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Ֆիլիբբին ատալարընտա Իլօ-Իլօյա կիտէճէք օլան Ամէրիգա ասաքիրի՝ մուխալէֆէթ իտուպ հարէքէթ իթմէք իսթէմէմիշլէր տիր· Պիլճիւմլէ Ամէրիգա ասաքիրի՝ Մանիլատէ թօբլանմագա էմր ալմըշլար տըր· Ահվալ ղայէթ ազըր տըր· Մանիլատէքի Սբանեօլ ասաքիրի՝ թէմամըյլա պիթարաֆ տուրմագա էմր ալմըշլար տըր·

—

Սրպիա մալիյէ Նազըրը՝ կէօմրիւք իտարէսինին Թէշքիլաթընա [illegible] Թօմփասը Թաթպիգինէ տաիր գանուն լայիհասընը Սգուբշինա մէճլիսինէ արզ ու Թագտիմ իթմիշ տիր·

—

Ռուսիա խանէտանը իմփէրաթօրիսի ազասընտան կրանտիւգ Միքէ-Նիգօլայէվիչ՝ չուրաի տէվլէթ րիյասէթի մագամընա էհնիրտէն իպգա օլընմըշ տըր·

—

Մաճառիսթան բէյնը վիւքէլասը պարօն Պանֆի՝ Աւսթրիա իլէ Մաճառիսթանըն էյլան պուլընտըղը նիզամըրգ վէ գարըշըգ հալի Թէսվիյէ իթմէք իչիւն իճրա օլընան միւզաքէրաթ հագգընտա իմփէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆէ մալումաթ վէրմէք իւզրէ Էվվէլքի կիւն Բէյթատան Վիէննայա կիթմիշ տիր·

—

Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրա արասընտա քէաին Մանշ տէնիզինտէ պու քէրրէ բէք չէտիտ պիր պօրա վէ Ֆուրթունա գօհուր իտէրէք, բէք չօգ խասարաթ վէ Թէլէֆաթ վուգու պուլմուշ, գաարքատան պազը տէմիր եօլ գաթարլարը եօլտան չըգմըշ, վէ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրա արասընտա պիլճիւմլէ մուխապէրաթ վէ միւրավէտաաթ միւնգաթի օլմուշ տըր·

—

Լօյտ Նամընտա կէնճ պիր Ինկիլիզ՝ Աֆրիգատա իճրայի սէյահաթ իտէրէք, Ինկիլթէրանըն միւսթէմլիքէաթընտան Շարգի Աֆրիգատա քեաին Ուկանտա Նիւանզա կէօլինտէն հարէքէթլէ, բէֆագաթընտա եալընըզ իքի խըտմէթքեար իլէ 12 գատար համմալ պուլընտըղը հալտէ, սէյահատ մէչհուր Սթանլէյին կէչտիկի եօլուն ճէնուպ ճիհէթինտէ քեաին Խաթթը Իսթիւա պէօյիւք օրմանը իչինտէն կէչմիշ, վէ մէզքիւր օրմանտա իգամէթ իտէն սիյահ ճիւճէլէրի կէօրմիւշ տիր· Պատէհու սէյահատ մումաիլէյհ Գօնկօ իւզէրինէ վասըլ օլուպ, ՄաԹատի վէ Լիզպօն Թարիգիյլէ Էվրօպայա ավտէթ իթմիշ տիր· Մումաիլէյհ Մ· Լօյտ՝ սէյահաթընըն իւչ այը էսնասընտա քէնտիսի միւտաֆէա իչիւն հիչ պիր Թիւֆէնք պօշալթմամըշ օլտըղընը մաէլիֆթիխար պէյան իտիյօր·

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի վալիլիկի՝ վէքեալէթինտէ պուլընան աթուֆ· Էսալի պէյ էֆ· հազրէթլէրինէ Թէվճիհ,

Տէտէ Աղաճ սանճաղը միւթէսարըֆլուղը՝ Սիրօզ վէ Ճանիք սանճագլարը միւթէսարըֆլըգլարընտա պուլընմըշ օլան սաատ· Մուսթաֆա Նուրի բաչա հազրէթլէրինէ,

Պասրա վիլայէթի մէքթուպճիլիղը՝ Գուտս մուհիթթ միւտիրիկինտէն միւնֆասըլ Ասըմ էֆ·յէ Թէվճիհ,

Թէհրան սէֆարէթը Սէնիյէսի Չնճի քիթապէթ վէ գանչըլէրիկինէ՝ Պապը Ալի թէրճիմէ օտասը խուլաֆասընտան րիֆ՝ էնվէր պէյ,

Պապը Ալի Տիվանը Հիւմայուն գալէմի [illegible] մուավինլիկինէ՝ սէր տէֆթէրի իզզ· Ալէնի, վէ սէր տէֆթէրճիլիկէ իքինճի տէֆթէրճի իզզ· Նաֆիզ էֆ·լէր Թային պույրուլմուշլար·

* *

Գոյօւնտ Խոգանիյէ գալէմի իւչմահի պաչ քեաթիպի սաատ· Պասրի էֆ·յէ, վէ Շամ վէ Պէյրութ վէ Հօրան [illegible] Օսման Վէհպի պէյէ Թէրֆիէն ուլեա սընըֆը սանիսի, վէ Ճէպէլը Լիւպնան մէմուրինը մէբրէզիյէսինտէն իզզ· Անաստաշ էֆ·յէ Թէրֆիէն սանիյէ սընըֆը միւթէմայիզի, Էտիրնէ վիլայէթի Տէֆթէրը Խագանի միւտիրի իզզ· Էմին պէյէ վէ Պապը Ալի Տիվանը Հիւմայուն գալէմի տէֆթէրլիլէրինտէն Բեամի էֆ·յէ Թէրֆիէն սանիյէ սընըֆը սանիսի, վէ րիֆ· Ճէնապ էֆ·յէ սալիսէ րիւթպէլէրի Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր·

ՆԻՇԱՆ

Թօբխանէի Ամիրէ Մէճլիսը հարպիյէ տաիրէսի ազասընտան միրլիվա սաատ· Զիհնի բաշայա Թէպաիլէն 1նճի, վէ Միւնթէֆիգ միւթէսարըֆը սաատ· Թէվֆիգ բաչայա Թէպաիլէն 2նճի Օսմանի, Սիւրբէի Հիւմայուն էմինի իզզ· Մէհմէտ Խալիտ պէյ էֆ·յէ, վէ Տէրգօս սու գումբանեասը Թէրճէմանը Սիրուն էֆ·յէ Թէպաիլէն 3նճի Մէճիտի, եավէրանը հազրէթը Շէհրիյարիտէն սիւվարի գայմագամը իզզ· Էմին պէյէ 3նճի Օսմանի, Շարգ Շըմէնտուֆէրլէրի գօնթրօլ միւտիրի Մ· Ժօզէֆէ 3նճի րիւթպէլէրտէն Մէճիտի նիչանը զիշանլարը,

Գըրգճըր Շահնազար Միքէ վէ Յօզէֆ· Վիչարա էֆ·լէրէ Մէնայի միւտալաալարը իհսան պույրուլմուշ տըր·

ՌԷՍՄԻ

Իսլամ իպթիտաի մէքթէպլէր մէնֆաաթընա օլարագ էնճիւմէնը Թէֆթիշ վէ մուայէնէ աղասընտան իզզ· Եուսուֆ Հիւսնի էֆ·նին պարուտաթը մախսուսէ եաբըղ սաաթըղը սիքկեա քեաղըտը մէօհրիլէնմէ հիսսայընա մահսուպէն մուշաիլէյհ Թարաֆընտան մէճճանիյէ 19 ղշ· հիսսայըլյա իքի տէֆաատա 14250 ղշ· իթա օլընտուղը՝ Մէարիֆ Նէզարէթը ճէլիլէսինտէն պիլտիրիլմիշ տիր·

Թօբխանէ սաահիլի տիր

Մ· Օրմանեան կազէթաը Էվվէլքի կիւնքի Նիւսխասինտէ, սանսիւր մէմուրընըն Թէնպիհաթընա մուխալիֆ օլարագ պիր Ֆըգրա նէչը իթմիշ օլմազլա, մէզքիւր կազէթա էմրը ալի պու կիւնտէն իթիպարէն Թաթիլ գըլընմըշ տըր·

Միւթէրճիմը սանիի հազրէթը Բատրիարքի վէ մաթպուաթը Էճնէպիյէ միւտիրի
ՆՇԱՆ

14 յունվ· 1899

ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ

Պու սէրլէվհա Թահթընտա ճումաա էրթէսի կիւնքի Սէրվէթ կազէթասընտա չայանը միւթալէա պիր պէնտ մախսուս կէօրիւլմիշ տիր·

Ալէման Բրօֆէսէօրլէրինտէն վարիզլէրինտէն Մ· Նաումանն՝ րըգ ու Նամսա ճիհէթինէ վարընճայա գատար Էրմէնիլէր ալէյհինէ Թէշըրրուզ իտէրէք, ումում միլլէթէ հէր նէվի քէօթիւլիւք, ալչագլըգ, Նամուսսըզլըգ վէ զուլհիւմ ատֆ իթմէքտէ վէ Թիւրքլէրլէ Էրմէնիլէրի պիրպիրինէ խասըմ կէօսԹէրմէքտէ օլմազլա, Էրմէնիլէրին խուսուսա րըգ ու Նամսա ճիհէթինէ Շարգա մախսուս պիր բաէթ ու էտապէ մալիք օլտուգլարը ալէմին պիլտիկի պիր հալ օլտըղը Թարաֆըմըզտան պէյան իթմիւքտէն սօնրա, վարիզ Նաումանըն հագգըրգ միւտաալայաթը ալէյհինտէ րէֆիգիմիզ Սէրվէթ կազէԹասընըն Էրմէնիլէրի միւտաֆէաթէն էազմըշ օլտըղը Ֆգրայը պէր վէճհը աթի Թէրճէմէ վէ Նագլ իտէրիզ·

Շիւքիւրլէր օլսուն, նէ Թիւրքլէր վէ նէ Էրմէնիլէր պէօյլէ պիր Թէքտիրէ միւսթահագգ տէյիլ տիրլէր· Մ· Նաուման՝ իզֆալաթը էճանիպէ գարըլան պիր գաչ սէրսէրիլէրին մումէլէի չէնաէթքեարանէսինի ումումիյէթէ, վէ պունըն մէսուլիյէթինի Էրմէնի միլլէթինին Թէգմիլ պէօյլէ պիր զումրէ աթֆ իթմէկտէն չօգ կէճ վէ չօգ միւնասէպէթսիզ պիր վազթա գալմըշ տըր· Միլլէթին պու պէօյլէ գըսմը՝ Մէէթակէր մուֆախխամընա սատագաթ վէ ուպուտիյէթինէ զէրրէ գատար Թէճավիզը գուսուր իթմէմէքտէ, վէ Թարիգը սըտգ ու իսթիգամէթտէն չըգմիշ պիր քիւչ մէքտէ տիր· Մաէլմէհասէնի՝ իթթիկիմիզ կէօրէ, վարիզը մումաիլէյհին սէօյլէտիկի սէրսէրիլէրին ումում մէզհէպտաշլարընը մուհաքէմէ իթմէք իչիւն պիզզայը հազգըն տէրմէյան իթտիկի մէրգումին սէրսէրիլէրին իզվադ ու իզֆալաթը միլլէթ խարիճէն կէլէն սէսլէրէ ատլա գուլագ ասմայարագ, ջէապը րիֆան ու սատագաթ իթմէքիչիւն պիլճիւմլէ էվլատը վաթանըն Նուսրէթ ու մուավէնէթինէ միւհթաճ օլան պու մէմլէքէթտէ Թէրագգը սէնայի վէ Թիճարէթէ բախթ ու սիւքիւնէթէ իչթիրաք իթմէքսինտէ տէվամ իտէճէք տիր·

Մ· Նաուման կիւճէնմէսին ամմա, Թիւրքլէր քիմսէյէ իպրաղը ատավէթ իթմէյէճէքլէր տիր, զիրա հէր գուվվէթլի վէ ալիճէնապ միլլէթ՝ ղարազ ու ատավէթի սէվմէզ· Թիւրքլէր՝ Էրմէնիլէր իլէ սաիր միլլէթլէր արասընտա այըր սէչի գօմայաճագլար տըր· Հէր գանուն ահքեամընճա, գապահաթլը՝ ճէզա կէօրիւր· Էկէր չէրիքլէրի վար իսէ՝ անլէր տէ անըրլա ճէզալանըր· Օսմանլը գանունը պաշգա Թարգտաա տէյիլ տիր· Թիւրքլէր՝ պու գանունը տայմա պիթարաֆլըգլա Թաթպիգ իտէպիլէճէքլէր տիր· Բատրիքհանէ աալէթիքէնան՝ պունըն հէր կիւն եալէթինի քէնտիլէրինէ Իպրազ պույրուլմագտա տըրլար·

Զիրա էկէր պիր միլլէթին միւտտէթը հայաթընտա գուհուրա կէլէն պիր գաչ սաաթլըգ սուի հալինի պէհնիմսէյէտէն տէֆ իթմէկէ գարար վէրմիշ իսէք, Էրմէնիլէրին միւլք ու տէվլէթէ Իյֆա իթտիքլէրի խըտմէթլէրի ու Նութմամայաճաղըզ· Պունլար տայմա չալըշգան ատամլար օլմուշլար վէ պուլընտուգլարը բէք չօգ մէվքիլէրտէ պիրինճի սընըֆը իհրազ իթմիշլէր տիր· Պունլար տայմա ուսԹա սէնաաթքեարլար օլմուշլար տըր· Էլհասըլ Էրմէնիլէր՝ ֆախրէթլի պիր միլլէթ օլմուշլար տըր·

)(604)(

ՍԷՎԳԻԷ ՎԷ ՄՈՒՀԱՊՊԷԹ

ՄԻԹԷՐՃԻՄԻ

ԱՆԹՈՆ ԱԼԻՔ

Մարսէլ իլէ Ռօուլ իչէրի կիրտիքլէրի սօնրա, Լօրան Ֆէրալ՝ խըզմէթքեարըն պիրիսինի ույանտըրըպ հէքիմէ կէօնտէրմէսինի Թէքլիֆ իթմիշ իտի· չիւնքի Ռօուլ պայըլմըշ օլմագ հասէպիյլէ պիր հէքիմէ իհթիյաճ կէօրիւնմիւշ իտի· Հալ պու քի, Մարսէլ պունա մուխալէֆէթ իտէրէք·—Օղլումըն պուրատա պուլունտուղընը քիմսէ պիլմէմէլի տիր·—տէմիշ իտի·

Լօրան Ֆէրալ Թէաճճիւպլէ տօսթունըն իւզինէ պաքտը·

—Թէաճճիւպ մի իտիյօրսըն... սապր էթ, չօճուղ պիրազ քէնտինի պուլսուն բըրնըն տա, քէյֆիյէթի անլաթըրըմ·

Ռօուլ բահաթ պիր եաթաղա եաթըրըլտըգտան պէյ տագիգա սօնրա այըլտը իսէ տէ, լագըրտը իթմէյէ թագաթը օլմատըղընտան, տէրհալ ույգույա տալտը·

Մարսէլ Լօրանըն էլլէրինտէն պիր գօլթուգ կէթիրիպ, պէյօրիւնէ պիր գատահ գօնեագ իչիր վէ հէր նէ գատար եօրկուն վէ տէրմանսըզ իսէ իսէ տէ, գօնեագըն թէսիրինէ պիրազ քէնտի գուվվէթ էյլէտի·

—Պու կէճէքի Ֆէլաքէթ՝ ալէյհիմիզտէ Թէրթիպ իտիլմիշ օլան պիր ճինայէթ նէթիճէսի տիր·

—Ճինայէ՞թ մի·

—Էվէթ·—տիյէրէք Մարսէլ կէօլիւն իւզէրինտէ ճէրէյան իտէն վագայը պէրթաֆսիլ հիքեայէ իթթի·

—Նէ՞ տէտին·

—Հազգըն վար... ճինայէթ իմիշ· օ վաքըթ իլէ կէլէն չախս հէր քիմ իսէ՝ սանա գասթ իթմէք իսթէմիշ·

—Պէլքի· լաքին տահա զիյատէ Ռաուլա խուսումէթի վար իմիշ, նէթէքիմ պանա·

—Նէ՛ սէպէպէ մէպնի օլտուղընը անլայամատըղըմ՞ն մի·

—Սէն անլայա՞մատըն մը· էսրարը հայաթըմը սանա հիքեայէ է՞թ մէմիշմիյիմ· պու կէճէքի ճանի ղարգ օլաճաղըմը անլատըղը սըրասա, ասըլ խըսըմ իլէ պէնի գիքըր իտէն խապիս՝ մարքիզ տը լա Թուր Տիւ Բուանըն բըշվաթ իլէ հալըշտըրտըղը պիր չախս օլտուղընտա հիչ չիւպհէ եօգ·

—Մարքիզ Նի՞չիւն քէնտի օղլունու Թէլէֆ իթտիրմէք իսթէսին·

—Միրասընա գօնմագ իչիւն·

—Հէր չէյի իրթիքեապ իտէր... պէնտէն գուրթուլմագ իչիւն տիրի տիրի պէնի եագմագա իրթիքեապ իտէն պիր գարը՝ օղլունու հայտի հայտի տէնիզլէրտէ պօղտուրուր· պախուսուս քի, չու արալըգ հէր զէմանտան զիյատէ օղլունըն սէրվէթինէ իհթիյաճը վար տըր·

—Պունը իսպաթ իտէպիլի՞րմիսին·

—Իտէպիլէճէյիմ·

—Եանի օ խայինի մահքէ՞մէ իթմէք իչիւն մի·

—Խայր· լաքին Թէրբիյէ իթմիշ օլտըղըմ պիր բլանը մէվգիի իճրայա գօմագ իւզրէ հազըգ բէյտա իթմէք իչիւն·

—Օ խայինի պուլալաբիլէճէյինի մէմուլ իտէ՞րմիսին·

—Քէնտիսինի պուլամազսամ տա, իւչ կիւն էվվէլ էվիմէ կէլմիշ օլան պիր ճասուսը պուլաճաղըմա էմին իմ... պունը պուլուր իսէմ, տիկէրի գօլայ մէյտանա չըգար·—տիյէրէք Պէրնար Ժանթիլ Նամընտա սախթէ պիր գաբաանըն կէլմիշ օլտուղընը պէյան իթթի·

—Պու աատամ հէր քիմ իսէ՝ պէնիմ վէ օղլումըն եօլմիշ օլտուղըմըզտա գանաաթ հասըլ իթմիշ օլտուղըմըզը բէամէն Թէհագգուգ իթմէսինէ, վէ պու ճինէթէ տահի էվրագը բէամէնիէ էլտէ իթմէկ Թէշէպպիւսինտէ պուլունուր· մարքիզ Լազարըն սէրվէթ վէ զէնկին օլաճաղըմը իչիւն պու էվրագա միւհթաճ տըր· Պու էվրագտան հիչ տէյիլ իսէ պիրինին վարըն էլտէ իթմէլի·

(Տէվամը)

վէ հանկը միլէթ՝ քէնտի գուճաղընտան տէֆ իթմէք իսթէյէճէք տիր պիր միֆիտ ունսուրը քի, իզվաթը մէնֆուրէյէ բաղմէն թարիգը իսթիգամէթտէն այրըլմամաղա պէր մէյլանը հագիգի իպրազը յլա զայրէթ ու ֆայիտէթը միլլէյէտէ քէնտիսի տախի հիսսէմէնա օյմագ իսթէյէճէք տիր...

Պու միլահազաթ վէ միւթալէաթը տէրմիյան իթմէմիզտէն մագսէտ չու տըր քի, պիլճիմլէ Օսմանլըլարը՝ Մէթպուը մուֆախամլարը թարաֆընտան իրաէ վէ թիյին պույրըլան թարիգը թէճէտիւտ վէ իմանտա միւթէֆիգէն վէ միւամաշաթէն հարէքէթ իթմէկէրինի գավիէն արգու իթիկիմիզի, վէ քէզա էճնէպիլէրին պիզի՝ էվրօբա վէ Ամէրիգատա նէյզը օլունան վէ իշլէթ մուղիրը օյուգլարը պունտան պէյլի օլան էվրագ վէ մուհարբերաթ իզէրինէ մուհաքէմէ իթմէկէրի հագգսրզ օլաուղընը պէյան ու իրաէ իթմէք իսթէրիզ։ Պիզիմ նէ օլաուղըմըզը հէր քիմ անլամագ իսթէր իսէ, նէզտիմիզէ կէլսին պիզի կէօրսիւն։ Հիչ պիր մէմնէքէթ՝ պիզիմքի գատար միւսաֆիրբերվէր տէյիլ տիր։ Օսմանը նամընը թաչրյանլարընը քեֆֆիէսի՝ պաչդա եէրլէրտէ էմսալի կէօրիլմէտիք պիր սուրէթտէ եէքտիկէրիյլե քէմալը իմթիգաճ ու մուհապպէթլի եաչարլար, ումումըն ըիֆահ ու սաատէթինէ ումումէն չալըշըրլար վէ ճընս ու մէզհէպ ֆարգլարը իւզէրինէ մուէսսէս հիչ պիր առավէթ էսէրի կէօսթերմէզլէր։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դպրոցական Խնդիրը

Դպրոցական կալուածներու խընդիրն ուշադրութեան է առնուած այժմ հայ հասարակութեան կողմէն։ Ինչպէս յայտնի է բարձրագոյն կայսերական հրամանի մէջ իրաւունք էր տրուած որ կալուածները գրաւուելու ժամանակ հայոց հոգեւոր [illegible]նութիւնն կամ այլ մասնաւոր անձինք կարող են դատ բանալ կառաւարութեան (դպրոցական իշխանութեան) դէմ, եթէ իրենց իրաւունքը խախտուած տեսնեն։ Առաջին օրինակը տուաւ Աստրախանի թեմի Առաջնորդ Ծանօթ Ա-ր սուտակէս եպիսկոպոս Սեդրակեան, որու կարգադրութեան համաձայն Թէմիրխան-Շուրա քաղաքի եկեղեցական վարչութիւնը դատ բացաւ դպրոցական իշխանութեան դէմ և դատարանի միջոցաւ ետ առաւ իր կալուածը։ Իսկ այժմ տեղական լրագիրները կը հաղորդեն, որ Բաքուի հայ հասարակութիւնը որոշեր է դատարանի միջոցով յետ պահանջել ժողովրդական դպրոցներու պետական տեսչութեան գրաւած Հայ-Եկեղեցական տունը։ Այդ պահանջը կը հիմնուի այն բանի վրայ, որ եկեղեցական տան մէջ գետեղուած էր ոչ թէ միայն ուսումնարանը, այլ և գրադարանը, և տունը երբէք չէր պատկանիր ուսումնարանին, այլ այս վերջինս ժամանակաւորապէս միայն թոյլ էր տրուած դատարկ չէնքի մէջ գետեղելու, որովհետեւ իւր սեպհական չէնքը չունէր։ Դատի կը դիմուի նաեւ Շամախու եկեղեցական տունը վերադարձնելու մասին։ Այդ չէնքի մէջ ներքին յարկի մի կէսին մէջ գետեղուած էր ծխական դպրոցը, միւս կէսին մէջ առաջնորդի կոնսիստորիան, իսկ ամբողջ վերին յարկը բռնած ունէր առաջնորդը։ Շէնքի գրաւման ժամանակ առաջնորդական պաշտօնը թափուր էր, ուստի ամբողջ չէնքը, իբաց չառած և առաջնորդի բնակարանն ու կոնսիստորիայի չէնքը, անցաւ կառավարութեան իրաւասութեան տակ։

Շէնքը վերադարձնելու համար դատարանով պահանջ կը յայտնեն նաեւ Բաքուի հայոց Մարդասիրական ընկերութիւնը։ Այդ չէնքի մի մասի մէջ հաստատուած էր ծխական դպրոցը, իսկ միւս մասերուն մէջ գետեղուած էին ընկերութեան միւս հաստատութիւնները։ Ներքին յարկի մէջ կը գտնուէր Թբիլիսի Հայ գաղթականների ապաստանարանը, իսկ վերին յարկը՝ կոնցերտի դահլիճը, ընկերութեան խորհրդարանը և այլն։ Պահանջի խնդիրը կը հիմնուի այն բանի վրայ, որ սկիզբները ուսումնարանն ընկերութիւնէն գրաւական նպաստ կը ստանար, իսկ յետոյ վճռուեց, փոխի տեղ, ձրի տեղ տալ ընկերութեան չէնքի մէջ, —բայց որ այդ չէնքը երբէք ուսումնարանի սեպհականութիւնը չէ եղած, այդ կը հաստատուի ընկերութեան ձեռքը գտնուած վկայագրերով։

Այս պահանջի վերաբերմամբ Մարդասիրական ընկերութեան փոխանորդը Պետերբուրգի մէջ խորհրդակցութեան էր հրաւիրել ամենէն աւելի փորձուած իրաւաբանները (Սպասովիչ և այլն) և վերջիններս այն կարծիքն են յայտներ որ պահանջը կատարելապէս ուղիղ է։ Խնդրագրի ծրագիրը այժմ արդէն կազմուած և հաւանութիւն է գտած և նոր տարուոյ սկիզբին կառաջադրուի՝ ուր հարկն է։

Շուտով կը բացուի Թիֆլիսի Յովնանեան՝ աղջկանց նախկին ուսումնարանը նոր կառավարչական ծրագրով։ Դպրոցի տնտեսական մասը եւ Յովնանեան քարվանսարայի վարչութիւնը կը յանձնուին դպրոցի հոգաբարձութեան։

Ս. Կաթողիկոսը

Ինչպէս Ձեզ գրած էի, ամսոյս 19ին կառավարչապետ իշխան Գոլիցին հանդիսաւոր ճաշ տուաւ Կաթողիկոսին, որուն հրաւիրուած էին իր հետ, Առաջնորդ Արքեպիսկոպոս Սուրէնեանց, գաւազանակիր Կորիւն վարդապետ և քանի մի բարձրատիճան պաշտօնական անձինք։ Թարգմանի պաշտօնը կը կատարէր աւագ դրքնիչ Ա. Քիշմիշեանց։ Ընդունելութիւնը սիրալիր էր։

Ս. Կաթողիկոսը այցելութիւն փոխանակեց ի մէջ այլոց մեծիշխան Նիգոլա Միխայիլովիչի հետ, որ Կովկասի նախկին փոխարքայի որդին և այստեղ զօրագնդի հրամանատար է։ Կաթուղիկոսն այս տեղէն մտադիր է նախ երթալ Քիւթայիս, Գօրի, Ախալքալաք քաղաքներն ուր դեռ առիթ չէ ունեցած այցելել, և ապա պիտի անցնի Շամախի և Հաղբատու Սանահինի վանքերն։ Շամախի՝ առաջնորդական քաղաք է, որու իրաւասութեան տակ կը գտնուի մեծահարուստ Բագուն։ Այստեղ Առաջնորդ չկայ դեռ, ուստի 2 օր առաջ այս տեղէն մեկնեցաւ այնտեղի կոնսիստորիայի (թեմական եկեղեցական ատեան) նախանդամի պաշտօնով, որ Առաջնորդական Տեղապահի գործերը պիտի վարէ, Ռուսահայ երիտասարդ վարդապետներէն Մեսրոպ վարդապետ Տէր Մովսէսեան, համակրելի գրագէտ, որ ծանօթ է իր ընտիր երկասիրութիւններով, գլխաւորաբար Հայոց հին գրականութեան ճիւղին մէջ։ Մեսրոպ վարդապետ որ իբրեւ ուսանող՝ Վիեննա գըտնուած միջոցին, շատ մօտ յարաբերութիւն է ունեցած և դեռ կը պահպանէ, Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան հետ, եկեղեցական կոչում ընդունելէն վերջը, (1893) հետեւելով յիշեալ միաբանութեան ընդունած ծրագրին, սկսած էր պատրաստել Էջմիածնի հայ ձեռագրաց ցուցակը։ Այժմ այդ աշխատութիւն, ինչպէս ինքն ինձ յայտնեց, արդէն պատրաստ է. ցուցակագրուած են 3850 ձեռագիր, որոնց մէջ ամենահինը ժ. դարի է, և պիտի կազմեն 3 ստուար հատոր, որոնց ամեն մէկը Հ. Տաշեանի ցուցակի չափ։ Տպագրութեան ծախքը հոգալու համար 15000 ռուբլի է հարկաւոր և Մեսրոպ վարդապետ յոյս ունի այդ գումարը նուէր ստանալ Բաքու, որ դժուար չէ։ Գումարը գտնելէ վերջը ցուցակը պիտի տպէ բնականաբարէջմիածնի ապարանը, իր հսկողութեան տակ, և պիտի թողնէ սեպհականութիւն Էջմիածնի վանքին։ Տպագրութիւնը կը տեւէ ոչ պակաս քան երեք տարի, եթէ յաջողի գալ տարի ձեռնարկել։

Ս. Կաթողիկոսի այստեղէ մեկնելը կը յետաձգուի մինչև ապրիլ ամիս, թէև դեռ որոշակի կարելի չէ ասել, որովհետեւ ինքն ևս հաստատ չէ որոշած։

Կովկասեան-Պարսկական դրամագլուխ

Ինչպէս կը լսուի, խնդիր է յարուցուած Թիֆլիսի մէջ Կովկասեան-Պարսկական դրամատուն հիմնելու, որ բաժնմունք պիտի ունենայ Թաւրիզում։ Բանկի նպատակն է Կովկասը Պարսկաստանին մօտեցընել առևտրական-արդիւնաբերական տեսակէտով։ Հիմնական դրամագլուխը մի միլիոն ռուբլի է։

24 դեկտ. 1898 Կ. Ճ.

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՐՈՍ ՇԱՆՇԵԱՆԻ

Գրէց

Մելքիսեդեկ եպիս. Մուրատեան

Երբ քննադատութեան ցսրտ ձեռքը անգամ մը եւս թէ թատէ անցեալ կեանքի մը արդէն իսկ փակուած էջերը՝ հոն փոխանակ կենսագրական համակրութեան, պէտք է կենսագրելոյն առաքինութեանցն հանդիպի։

Պետրոս Շանշեանի ներբողալից կենսագրութիւնը զգայուն մէկ սրտի չափազանցեալ պատմութիւն է, թէ չէ ճշմարտութեան արձագանքը, Մելքիսեդեկ Սրբազանի գրիչէն ելած այս նոր հատորը երախտագիտական պարտուց հատուցումն է, թէ չէ գրական պայմաններու մէջ հեղինակուած գործ մը։

Մեր դատման մէջ չենք կրնար ներողամիտ գտնուիլ քանի որ մեր ազգային բարուց անբաժան մասն կը կազմէ խորհիլն ու խօսիլը երեւելի արանց վարքին վրայ, և հետեւաբար մեզ նախարական եղող մատենագրական սեռի մը սկզբունքը մեզ ամենուս աւելի ծանօթ կենթադրենք։

Մեր երանելի նախնեաց մատենագրութիւնն ըստ մեծի մասին պատմականն է. ցայսօր շատ մասնաւորաց տան մէջ նոյն զերդաստանին յատուկ ճաշգրական տախտակներ ի ցոյց կը դրուին և, ինչպէս յետագայ ցանկէն որոշ կը տեսնուի, Պետրոս Շանշեանի կենսագրութիւնը՝ արդէն թուով պատկառելի շարք մը կենսագրութիւններէն ետքը կերեւնայ։

Ժամանակագրական կենսագրութիւն։

Մխիթար Աբբայ 1810, Ս. Ագոնց. Վենետիկ։—Ս. Արք. Ագոնց 1825, Սեթեան. Վենետիկ։—Մրրզաեան Մանուկ 1852, Ղ. Յովհաննեան. Վ.—Անդրէաս Փափազեան 1859, Յ. Փափազեան. Կ. Պոլիս։—Թադէոս Արք. Բէկնզ. 1863, Թ. Տէր Յով. Ն. Զուզա.—Յարութիւն Պէշճեան 1864, Ս. Պ. Փափազեան. Կ. Պոլիս։—Ներսէս Ե. Աշտարակեցի 1876, Ազ. Երիցեանց. Տփղիս։—Ներսէս Ե. Աշտարակեցի 1876, Գաբրիէլ Պատկան. Զմիւռնիա, Մ. Թաղիադեան 1886, Յ. Մկրեան Տփղիս։—Մ. Մամուրեան 1886, Գարակէշ Կ. Պոլիս։—Գ. Ալդամեան 1888, Կ. Պոլիս։—Արղ. Երկայնաբազ. 1889, Գ. Նիկողոս Կ. Պոլիս։—Տիւզեանց զերդաստան 1890, Գ. Մէնէվիշ Վենետիկ։—Ս. Մայ. Ն. Գալֆեան 1892, Գ. Մարգար. Կ. Պոլիս։—Պ. Դուրեան 1894, Տփղիս։—Գ. Արծրունի 1890, Ա. Երիցեանց Տփղիս։—Տօք. Սերվիչէն 1893, Վ. Թորգոմեան Վիեննա։—Սիմէոն Կաթ. 1895, Գիւտ Աղան Տփղիս։—Գեր. Արսէն Այտանեան 1895, Գ. Մէնէվիշ Վիեննա։—Հնդ. Հայ. բարձրագ 1896, Վ. Թորգոմ. Վիեննա։—Յ. Շահխաթուն 1898, Ա. Սեդրաք Տփղիս։—Գ. Աղաթոն 1898, բարեկամ ոմն Վենետիկ։—Փարթուգալ բաշա 1898, Վենետիկ։—Ստեփանոս Նազարեան՝ Թօսաով, Յովհաննէս Տէր Աբրահամեան։—Պ. Շանշեան 1898, Մ. Մուրատեան Տբղիս։

Դարձեալ իբրեւ առանձին յօդուած երկան հանդիսիրաց և լրագրաց մէջ պարբերաբար երեւցած են այլեւայլ կենսագրութիւններ, ինչպէս.

Տատեան Ան. Բաղմավէպ
Ֆիզիքա Պօղոս. Աստ. Արեւելեան
Շահան Ջրպետ. Բանասէր
Համբարձ. Իրէքճ. Թանգ. Ժողովրդ.
Տօք. Ռուսինեան. Մասիս
Աբովեան Ան. Լուսա
Մ. Էմինեան. Աղբիւր
Շիշմանեան. Արեւելք
Պարոնեան. Մանգու

ըիւպ, գաթի պիր սուրէթտէ էյլէչմէմիշ իտի։

Պու սըրատա պաչգալարընըն՝ Տօգթ. Ուիլեամսըն պէնզսիզ աստամլար իչիւն օլան Բինգ հապլարընտան էյլէչտիգլէրինի իշիթմիշ վէ աէրհալ պու հապլարը գուլլանմաղա պաշլամըշ տըր։ Պիր գաչ կիւն սօնրա խայլիւէն խայլի էյլիլէք կէօրմիւշ տիր. պիր պաճաղընտաքի աղըըլար կէչմիշ, վէ տիկէր պաճաղընտաքի աղըըլար տա հաֆիֆլէշմիշ տիր։ Օ գէման գուլթարըճը իլաճը պուլմուշ օլտըղընը, վէ էկէր պիր գաչ կիւն կէըի պըրագսա՝ չօգ կէճիքմիշ օլաճաղընը անլամըշ տըր։

Մէգքիւր իլաճա տէվամ իտուպ, պու կիւնքի կիւն թէմամըյլա էյլէշմիշ տիր։ Մ. Ֆուչէ տիյօր քի, «Օ գատար աղըը չէքտիքտէն սօնրա արթըգ հիչ պիր աղըը տույմաղըղըմտան, զաննն իտէրսին քի ենիտէն տիւնեայէ կէլտիմ։ Գուլաղըմ տախի իշիթմէյօր իքէն, չիմտի Բինգ հապլարը սայէսինտէ օ խասթալըգ տա տէֆ օլմուշ օլտըղընտան, կէնճլիք չաղըմտաքի կիպի գուլաղըմ բէք ալէա իշիտիյօր։ Պու միւճիզէլի հապլարա չօգ միննէթտարըմ։»

Մ. Ֆուչէ՝ քէնտի իմզասընտան պաշգա Մ. Ֆ. Ժ. Ֆուչէ իլէ Մ. Բ. Ֆիւզիլ վէ Մ. Հ. Մօրօնըն իմզալարը թահթընտա վէ Օթօն պէլէտիյէ րէիսի մուավինի Մ. Բօժէնիէօտէն թաստիգլի օլարագ Տօգթ. Ուիլեամսըն պէնզսիզ ատամլար իչիւն ճարտըը Բինգ հապլարընը թէրթիպ իտէն Մ. Գալլէն վէ Գումբանեասընա խըթապէն պիր մէքթուպ եազմըշ, վէ քէսպը սըհհէթ իթմէսինտէն տօլայը պէյանը շիւքրան վէ միննէթտարի իթմիշ տիր։

Բինգ հապլարը՝ պիւրինճի գուվվէթ իլաճը տըր։ Գայըֆլարա գուվվէթ վէրիր վէ էն նարին քիմսէլէրէ տէ հիչ պիր զարարը տօգունմազ։ Գանսըզլըգ, սըզը, սընըր, գայշա խէլի, քէօթիւրիւմլիք, սըրաճա վէ էմսալի խասթալըգլարա բէք պիրաղիր տիր. կիւզէլ րէնկ վէրիր, գարըլարըն հէր նէվի զայըֆլըգլարընը, վէ էրքէքլէրին տէ իֆրաթ տէրէճէ եօրկունլըգլարընտան հասըլ օլան պիլճիւմլէ խասթալըգլարը տէֆ իտէր։

Բինգ հապլարը՝ պիւթիւն էճզախանէլէրտէ պուլընըր. պունըն-լա պէրապէր Տէրսաատէթտէ Գալաթատա Օսմանլը Պանգասը արքասընտա «Էգօնօմիգ Գօօբէրաթիվ Սօսիէթէ» տէբօսընտա տախի պուլընըր։ Գուտուսը 16, 6 գուտուսը 90 ղրուշ տըր։

ԷՐՄԷՆԻ ԳԱԹՕԼԻՔ Ս. ՑԱԿՈԲ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ ՍԻԿԱՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸ

Նիչէ սէնէլէրտէն պէրու գէյըը ճէնահընտա պինլէրճէ ֆուգարա վէ պիչարէկեանը սայէի իհսանվայէի հազրէթը Բատիշահիտէ մուհաֆազա իտուպ պարընտըրան վէ էլհալէթ ուհազիհի պա բընտըըմագտա պուլընան Բանկալթըտէ վագը Էրմէնի Գաթօլիգ Ս. ՑԱԿՈԲ խասթախանէսինին մէնֆաաթընա օլարագ իմալ իթտիրիլէն Ս. ՑԱԿՈԲ սիկարա քեաղըտլարը 3 նէվ օլուպ, պէհէր ճինսի խալիսէթ, լէթաֆէթ, վէ սէօնիւնմէմէզլիկի ճիհէթլէրիյլէ բիրաջ իւզէրինտէ պուլընան պիլճիւմլէ պու մագուլէ քեաղըտլարա հէր հալտէ ֆաիգ օլաճագլարը պի իշթիպահ տըր։

Իչպու չէրաիթ իլէ վէ պա խուսուս գայէթ էհվէն ֆիյաթլա հիւրմէթլու էհալիմիզէ թագտիմ գըլընան պու քեաղըտ՝ թիւթիւնէ մէրագը օլանլար թարաֆընտան ֆուգարաբէրվէրլիք վէսիլէի խայրիյէսիյլէ քէնտի մէնֆաաթը չախսիյէլէրինի տախի վըգայէ իտէճէքլէրի ճիհէթլէ, սէգավարը հիւսնի գապուլ օլաճաղը շիւպհէտէն վարէսթէ տըր։

Թէճրիւպէ իտինիզ Ս. ՑԱԿՈԲ քեաղըտընը. անըն պիր քէրրէ թատընը ալան՝ իսթիմալինտէն կէրի տուրամազ։

ԱԼԻ ԻՒԼ ԱԼԵԱ՝ 150չէր եափրագլը 60 ատէտ տէֆթէրի հավի գութու, ֆի 25 ղրշ.

ԱԼԻ ԻՒԼ ԱԼԵԱ՝ 150չէր եափրագլը 10 ատէտ տէֆթէրի հավի գութու, ֆի 5 ղրշ.

ՊԻՐԻՆՃԻ ՆԷՎ՝ 150չէր եափրագլը 90 ատէտ տէֆթէրի հավի գութու, ֆի 12½ ղրշ.

ԻԳԻՆՃԻ ՆԷՎ՝ 100էր եափրագլը 80 ատէտ տէֆթէրի հավի գութու, ֆի 6½ ղրշ։

Իչպու քեաղըտլար՝ Պէշիքթաշտա Մ. Ի. Գաթթէլի վէ շիւրէքեասը ֆապրիգասընտա իմալ օլունըր։

Ումում տէբօսը՝ Գալաթատա Գօմիսիօն խանը թահթընտա 23 նումէրօլը Վրօյր վէ գումբանեասը մաղազասընտա վէ ալէլ ումում թիւթիւնճի տիւքեանլարընտա պուլընըր։ 25—6

ԳԱՐԱՃԻՑԷՐԻՆԻԶԻ

օլուր օլմազ իլաճլարը տօլտուրմայընըզ, կիւզէլճէ թէմիզլէյիպ թէտավի իտինիզ։

Տօգթ. Այէրին հապլարը՝ գարաճիյէր խասթալըղընտան մուզտարըբ օլանլար իչիւն էմսալսիզ պիր մուալիճէ տիր։ Գարն բէզլիկի իլէ պունըն քեաֆֆէի նէթիյճէլէրինի. քէզա ագճիյէրտէ հասըլ օլան իւֆիւնէթի, հազմսըզլըղը. պաշ աղըըսընը, եիւրէք պույանթըըսընը, աղըզ տաթսըզլըղընը վէ գօգուսընը, եիւրէք չարբընթըսընը, սընըր զաաֆիյէթինի վէ գարըն բէզլիկինտէն իլէրի կէլէն սաիր պիր թագըմ խասթալըգլարը թէտավի իտէր։

Այէրին հապլարը հէր տիւրլիւ միյաէ վէ պաղըրսագ խասթալըգլարընը թէտավի իտէրլէր վէ ինսանըն վիւճուտընի սաղլամ պիր հալտէ սագլարլար։

«Օթուզ սէնէտէն պէրու Այէրին հապլարընը գուլլանըըըմ վէ օնլարը գըյմէթլի պիր էվ իլաճը մագամընտա թէլագգի իթմիշիմ։ Գարաճիյէր խասթալըղընտան մուզտարըբ օլանլար իչիւն պունտան էյի պիր թէտավի վարը մը տըր պիլէմէյօրըմ. հազմսըզլըղա գարշը միւէսսիր պիր մուալիճէ տիր։» Ճէյմս Գուին, 90 Միտլ սօգագը Հարթֆօրտ Գօն

ԱՅԷՐԻՆ ՀԱՊԼԱՐԸՆԸ ԱԼԸՆԸԶ

Հէր էճզախանէտէ սաթըլըր, ֆագաթ պաշլըճա տէբօսը՝ Գալաթատա Օսմանլը Պանգասը սըրրասընտա Էգօնօմիգ Գօօբէրաթիվ Սօսիէթէ Լիմիթրա մաղազասը տըր։ 17

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 14 յունվ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	111—18
Օսմ. էսհամը աչըլարը	22—68
» » գապանըա	22—56
» » » Բ	47—12
» » » Գ	27—
Օթօման 1871	102—75
Օսմանլը Պանգասը	11—87
Մըսըր տաւլ. մութթահիտէ	106—75
Գուլիար իսթիգրազը	97—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—25

Բարիզ 14 յունվ.

Ֆրանս. էսհ. 3% ֆր.	101—72
» » 4½ %	104—60
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլարը	22—70
» » » գաբանըա	22—87
Միւթէնէվվիէ	
Սէրի Բ.	47—75
» Գ.	27—15
Րումէլի շիմէնտէֆէրի	110—50
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	269—
» Պանգասը	550—
Գրէտի Լիօնէ	864—
Սիւվէյշ ագսիօնը	—
Իթալիա էսհամը	92—50
Բոխօսիթէ Թիւրք	481—
Օսմանիյէ	408—
Տուան Օթօման	509—
Բարիզ Պանգասը	—
Սբանեօլ	47—05
Թրանսվէյալ	31—50
Գամպիօ 3 այ վատէ	25—25

Վիէննա 14 յունվ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	121—
Րումէլի շիմէնտէֆէրի ֆր.	58—90
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	125

Պէրլին 14 յունվ.

Րումէլի շիմէնտէֆ. (մարգ)	114—85
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—20
Բարիզ » »	80—80

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ումմ. տիւէն աչը. գաբ.	25—03
» » » էն եէնի	25—04
» » » էն աշաղը	25—03
[illegible]	25—07
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	89—
» Բ.	47—25
» Գ.	29—
Րումէլի շիմէն.	110—37
» » էն եէգսէք	110—50
» » էն աշաղը	110—37
» »	110—75
Էգչէ ֆ...	—
Բէտէլ	52—
[illegible]	—

ԳԱՆՏԸՆ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Րէժի ագսիօնը Ֆրգ.	269—
Սիկորթէ Ա. Օս. Լր.	—84
» Բ.	—59
Թրամվայ	7—60
Թիւնէլ	2—60
Օսմանլը Թրամվայ	495—
Ասիրէթիա	4—20
Գրէտի Ֆօնսիէ	9—25
Սօսիէթէ Օթօման	3—22
Հէրքլէօ	81—
Գանզ	135—
Թրանսվաալ	31—50
Րէժիթիմ Ֆ...	155—
Պին Գօն. ... 3 կիւն խաթ.	2—35
» » » 1 » »	—80

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տէ	
Պէյազ մէճիտիյէ ֆար.	108—
Մէճիտիյէ	095—20
Ինկիլիզ լիրասը	110—15
Ֆրանսըզ ալթունու	87—35
Բօլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—04
Գարաչօն գայմէսի	8—55

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—17
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—78
Ֆլօրէն Մանտա	10—88

ԹԸՐԳՆԷՖԷՍ ՎԷ ԿԷՕՅԻՒՍ

ՆԷԶԼԷԼԷՐԻ

Մէգքիւր խասթալըգլար՝ պաղըըմաչ տա էօկսիւրիւքլէրինտէ ֆէնա նէթիճէլէրի վէ պօղուլմագ թէհլիքէսինի իհթիվա իտէրլէր։ Մունթազամ սուրէթտէ նէֆէս ալմայան խասթա՝ տախմ պիր սըգլէթ ալթընտա, նէֆէս պօրուլարը թութուգ վէ կէօյսիւ պալղամ իլէ տօլու օլտըղընտան, պիր տագիգա րահաթ իտէմէզ։ Մէգքիւր խասթալըգլարըն թէտավիսի իչիւն ումում թապիպլէր չալըշմըշ իքէն, «ԷՍՊԻՔ սիկարէ վէ թօզլարը» քէշֆ իտիլտի քի, թըրգնէֆէս, կէօյսիւ նէզլէլէրի. էօգսիւրիւք վէ պիւճիւմլէ նէֆէս ալէթլէրի խասթալըգլարը իչիւն թէսիրլի պիր իլաճ օլուպ, ումում թապիպլէր թարաֆընտան թագտիր վէ թավսիյէ իտիլմիշ օլմաղլա, Բարիզ վէ տիկէր էվրոբա խասթախանէլէրինտէ ումումիյէթլէ գապուլ օլունմըշ տըր։ Բարիզտէ Սէն Լազար սօգաղընտա 20 նումէրօտա, վէ Թիւրքիատա ումում էճզախանէլէրտէ վէ էճզա տէբօլարընտա սաթըլմագտա օլտուղը իլան օլունըր։ 52—9

ԻԼԱՆԱԹ

Միւթէվէֆֆա Սիւլէյման Ճավիտ բաշա վէրէսէսինին՝ Ալի Րիզա պէյ վէ Լութֆիւլլահ Աթըֆ էֆ., վէ Ֆաթմա Նէպիլէ վէ Էմինէ Սաատիյէ հանըմլարը զըմմէթինտէ Գրտէթը Ազքէրիյէ մահքէմէսինտէն վէրիլէն պիր գըթա իլամը չէրի մուճիպինճէ ալաճագլարը օլան մէպալիղը մալիւմէնին թէէմինը խըթիյֆասը զըմնընտա մէրհուն վէ ֆիւրուխթը մահքէմէ պուլընան Սթամպօլտա Սարրաճխանէ գուրպինտէ Ճէտըրխանէ մահալլէսինտէ Եէշիլ Թէքքէ սօգաղընտա վագը 11 նումէրօ իլէ մուրագգամ Զէյլէպի Մէհմէտ էֆ. համամը տախիլինտէ պիր պապ վագֆ համմամ տէրունինտէ մէվճուտ համամ կէտիկինին նըսֆ հիսսէսի չայիասը պունտան ագտէմ միւզայէտէյէ գօնուլտուղ, լիրաի Օսմանի 100 ղրշ. տան 15000 ղրշ. պէտէլ իլէ թալիպի իւզէրինտէ թէգարրիւր իթմիշ օլտուղընտան, 100տէ 5 զամմըյլա պունտան տահա զիյատէյէ թալիպ օլանլարըն՝ իչպու թարիխը իլանտէն իթիպարէն 31 կիւն զարֆընտա Իլամաթը Շէրիյէ Իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի՝ տաիրէի մէզքիւրէտէն իլան օլունըր։

26 քեան. էվվէլ 314

Պօղազ Իչինտէ Էմիրկեն գարիյէսինտէ պիր պապ սահիլխանէտէ վէֆաթ իտէն Մահքէմէի Թէմիզ ազասընտան Ալի Շահպազ էֆ.նին թէրէքէսի միյանընտա զուհուր իտէն գիւթիւպը նէֆիսէ վէ նատիրէսիյլէ Ֆրանսըզճա գիթապլարը՝ իչպու քեան. սանիի մահը Րումինին 8ինճի ճումա կիւնիւ սաաթ 5տէ սահիլխանէի մէզքիւրէտէ բէշին աղչէ իլէ միւզայէտէ գըլընաճաղընտան, խըթէք իտէն թալիպլէրինին՝ մահալը մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

2 քեան. սանի 314

Սատըր էսպագ Ղազի Սիւլէյման բաշա վագֆընտան Իսքիւտարտա Բէֆիչէ Տէտէ մահալլէսինտէ քեաին մէնզիլին չէհրիսի 38 ղշ.լա թալիպի էօհտէսինտէ պուլընտըղընտան, զամմ իլէ իսթիճարէյէ թալիպ օլանլարըն՝ թարիխը իլանտէն իթիպարէն մահը հալը Րումինին 7ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւնէ գատար բէյ ագչէլէրինի միւսթաահըպէն Խազինէի Էվգաֆը Հիւմայուն Մուհասէպէի Ումումիյէ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

2 քեան. սանի 314 3—1

Էվգաֆը մազպութէտէն Սահրաթուլլահիւլմիւշէրրէֆ վագֆընտան Գուտըստա քեաին համմամիւշշիֆա 10350, վէ խան վէ բուստանը գանթարիյէ 12060, վէ բուստանը քըյալիյէ 8292, վէ հազրէթը Իպրահիմ Խալիլ իւր Րահման ալէյհիսսալամ վէգֆէլմ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի Էվգաֆը ճէլիլէլէրինտէն Խալիլտէ համմամ վէ վէքֆալէ վէ բուստանը գանթարիյէ 21750, վէ Եաղլըիօն Մէհմէտ բաշա վագֆընտան Եաֆատա քեաին խան 10000 ղշ. պէտէլլէ թալիպլէրըյլա վէ 315 սէնէսի մարտը իպթիտասընտա թէսլիմ օլունմագ վէ սէնէի մէզքիւրէ չուպաթը զայէթինէ գատար պիր սէնէլիկի իսթիճար իտիլմէք վէ պէտէլինին փիր միրի օլարագ մարթընտան ալմ. Նիհայէթինէ տէկին 6 թագսիթ իլէ եագտէն վէրիլմէք, վէ պիր կէօնա թէգասը վէ մահսուլ մուսամէլէսի օլմամագ վէ թամիրաթ վէ թէսթիրաթ վուգուպունտէքի էյյամը թաթթիլիյէ զայըը միւթէպէր օլմագ չարթը իլէ միւզայէտէյէ գօնուլտուղը՝ Գուտաս Շէրիֆ Էվգաֆ մուհասէպէճիլիքինտէն վարիտ օլան 14 քեան. էվվէլ 314 թարիխլի թէլէկրաֆնամէտէ պէյան վէ իշար օլունմըշ օլմաղլա, մուսագգաֆաթ վէ բուստանը մէզքիւրէյէ զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն՝ թարիխը իլանտէն իթիպարէն սէնէի հալիյէ չուպաթընըն 15ինճի կիւնիւնէ տէկին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին ագչէսինի միւսթաահըպէն Տէրսաատէթտէ Էվգաֆը Հիւմայուն Խազինէի ճէլիլէսինտէ Մուհասէպէի Ումումիյէ իտարէսինէ, վէ մահալլինտէ մէճլիսը Էվգաֆ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

26 քեան. էվվէլ 314 7—5

Չարշուի Քէպիր ճիվարընտա չարշըաէրունինտէ Ֆէրաճէճիլէր սօգաղընտա 7 նումէրօ իլէ մուրագգամ օլուպ Մէհէլհիւլ Րիւշտի բաշա սիլէսի էմինէ Մէգիթեյթ հանըմ էօհտէսինտէ օլտուղը հալտէ մուգատաամէմէ պա սէնէտը բէհամ մա ֆաիզ 33000 ղըշ. տէյնի մուգավիլինտէ վէքեալէթը տէվրիյէ իլէ թաթպիրլէր քէթխուտասը Մուսթաֆա Ֆէհմի էֆ.նին սաղլի մախտումը Ալտիւշինի էֆ. էօհտէսինտէ պուլընան մալիւմ էլ հուտուտ վէլ միւշթէմիլաթ թէմլիքի էհթիգալը վէ նիզամը պիր սաանտ հազըրճը չալըման կէսիլի միւտտէթը մուայյէնէնին միւրուր էյլէտիքի հալտէ թէմլիքի տէյն օլընմամասընտան նաշի, վէքիլը տէյնի Հիւսէյին Հիւսնի էֆէնտի թարաֆընտան վուգու պուլան իսթիտա իւզէրինէ, ումում վէ նիզամը մուճիպինճէ թարիխը իլանտէն իթիպարէն 45 կիւն միւտտէթլէ միւզայէտէյէ էվվէլիյէսի. վէ օնտան սօնրա տա 15 կիւն զարֆընտա 100տէ 5 զամմը գապուլ իտիլէրէք իհթիմալը միւտաթէթտէ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունմագ իւզրէ 61 կիւն միւտտէթլէ մէվգիի միւզայէտէյէ գօնուլտուղընտան, թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին՝ մէզքիւր կէտիկին գըյմէթը մուխամմինէ վէ թահրիրիյէսի օլան 40000 ղուրուշըն 100տէ 10ը նիսպէթինտէ բէյ ագչէլէրինի միւսթաահըպէն Տէֆթէրը Խագանի Նէզարէթը ճէլիլէսի սէնէտաթ խազինէսի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։ 3—3

30 քեան. էվվէլ 314

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Պէտէլլէրինին նըսֆը լիրա 100 ղշ.տան նագտէն իֆա վէ նըսֆը տիկէրի Խազինէի Էվգաֆը Հիւմայունա մախսուս սուրէթ վէ սէրկի իլէ մահսուպէն թէսվիյէ օլունմագ իւզրէ ափիւզգիրը մահլուլաթըն իչպու 1314 սէնէսի քեանունը էվվէլին 28ճի կիւնիւնտէն իթիպարէն քեանունը սանինին 4ճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար միւզայէտէսի իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն՝ գըյմէթը մուխամմինէնին էօշրիւնէ միւսավի թէէմին ագչէլէրի իլէ պէրապէր Մահլուլաթ խազինէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի՝ 1ինճի տէֆա օլարագ իլան օլունըր։

..15000..15000.— Էտիրնէ Գաբուսընտա Հաճի Մուհիէտտին մահալլէսինտէ Բէքէֆճի սօգաղընտա 26 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 78 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 63 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Էօրիւճիւ Հիւսէյին։

..1000.— Էյուպտա Սէրվէր մահալլէսինտէ Շիֆա Եօգուշը սօգաղընտա 5 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 750 զըրա պիր գըթա պաղըն նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..5000..2500.— Էյուպտա Իսլամ Պէյ մահալլէսինտէ Սէրվէր սօգաղընտա 2 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 110 զըրա արսատա մէպնի 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 450 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի. Հիւսնի։

..750..750.— Մէվլէվիխանէ գաբուսընտա Քէթխիւտա Մուրատ Ճամիի Շէրիֆի սօգաղընտա 14 միւքէրրէր 14 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 60 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 245 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ մուգատաամա մէնզիլ օլուպ, էլյէվմ 2 պապ մէնզիլտէն անճագ միւքէրրէր 14 նումէրօլը պիր պապ մէնզիլին 8 հիսսէտէն պիրի. Հիւսնի։

..500.— Թահթա Գալէտէ Բիսաթէմ Բաշա մահալլէսինտէ Մահքէմէ սօգաղընտա 30 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 25 զըրա արսատա վէ չէհրի 30 ղշ. քիրալը պիր պապ մաղազանըն 12 հիսսէտէն 1 հիսսէսի. Հաճի Հասան։

..3740.— Խասքէօյտէ Թուրշուճը մահալլէսինտէ Իմամը Էվվէլ սօգաղընտա 3 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 130 զըրա արսատա մէպնի 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 200 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին 60 սէհիմտէն 32 սէհիմ հիսսէսի. Էօրիւճիւ Հիւսէյին։

..2668.— Գապը Ալիտէ Լալա Խայրէտտին մահալլէսինտէ Սօուգ Չէշմէ ճատտէսինտէ 18 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 100 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույույը միւշթէմիլ քեարկիր պիր պապ մէնզիլին սիւլիւս հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..2500.— Գոճա Մուսթաֆա Բաշատա Ճանպազիյէ մահալլէսինտէ Եէնի Չէշմէ ճատտէսինտէ 9 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 62 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 254 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին րուպ հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ։

..2250.— Գասըմ Բաշատա Հաճի Շապան մահալլէսինտէ Ուզուն Եօլ վէ Տէրէ Եօլու ճատտէսինտէ 9 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 50 զըրա արսատա մէպնի վէ չէհրի 60 ղշ. քիրալը միւլք մա կէտիք պիլա հավա ախշապ պիր պապ գահվէ տիւքքեանընըն րուպ հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..8335.— Գալաթատա Ճամիի Ճէտիտ մահալլէսինտէ Ֆէրմէնէճիլէր ճատտէսինտէ 48 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 180 զըրա արսատա մէպնի 6 օտայը միւշթէմիլ վէ սէնէվի 8500 ղըշ. քիրալը մուգատաամա պիր պապ չորպաճը վէ պագգալ տիւքքեանը, էլյէվմ միւքիրաթ ֆապրիգասընըն կէտիկինին 120 սէհիմտէն 5 սէհիմ հիսսէսի. Համտի։

..5000..2730.— Խօճա Բաշատա Էլվանզատէ մահալլէսինտէ Տարխա Սաատէ Աղասը սօգաղընտա միւքէրրէր նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 60 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 20 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ քեարկիր պիր պապ մէնզիլին րուպ հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ։

..6000..35000.— Պէօյիւք Մուսթաֆա Բաշատա Մօլլա Խուսրէվ մահալլէսինտէ Հէլվաճը սօգաղընտա 1 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 70 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 20 վէ թահթընտա մուհաէս տիւքքեանը միւշթէմիլ քեարկիր պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ։

..14000.— Պալաթտա Գարաբաշ մահալլէսինտէ Տիյէք ճատտէսինտէ միւքէրրէր 165 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 63 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 28 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ քեարկիր պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի. Մուսթաֆա։

..1500..400.— Էտիրնէ Գաբուսընտա Հաճի Մուհիէտտին մահալլէսինտէ Աճը Չէշմէ ճատտէսինտէ 94 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 70 զըրա արսատա մէպնի փէշթիմալ 1 օտայը միւշթէմիլ միւլք մա կէտիք ախշապ պիր պապ տիւքքեանըն նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ։

..4000.— Պաղչէ Գաբուսընտա Ճիպալ Օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Թահթա Գալէ ճատտէսինտէ 19 վէ 21 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 297 զըրա արսատա մէպնի վէ չէհրի 100 ղըշ. քիրայը միւթէհամմիլ քեարկիր 2 պապ տիւքքեանըն 2չէր հիսսէսի. Մուսթաֆա։

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Պէտէլլէրինին նըսֆը լիրա 100 ղշ.տան նագտէն իֆա վէ նըսֆը տիկէրի Խազինէի Էվգաֆը Հիւմայունա մախսուս սուրէթ վէ սէրկի իլէ մահսուպէն թէսվիյէ օլունմագ իւզրէ ափիւզգիրը մահլուլաթըն իչպու 1314 սէնէսի քեանունը էվվէլին 28ճի կիւնիւնտէն իթիպարէն քեանունը սանինին 4ճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար միւզայէտէսի իճրա օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն՝ գըյմէթը մուխամմինէնին էօշրիւնէ միւսավի թէէմին ագչէլէրի իլէ պէրապէր Մահլուլաթ խազինէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի 5ինճի տէֆա օլարագ իլան օլունըր.

..3000..3000..2000.— Իւսկիւտարտա Իհճատիյէ մահալլէսինտէ Սըվաճը Մուրատ սօգաղընտա 14 նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 45 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 55 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի. Հաճի Ահմէտ։

..3334..00..2000.— Գասը գարիյէսինտէ Իպրահիմ Աղա մահալլէսինտէ Գօչու Եօլու ճատտէսինտէ միւքէրրէր նումէրօլը թախմինէն վէ թէրպիէն 65 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 40 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին 6 հիսսէտէն 4 հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ։

ԵԷՆԻ ԳՈՒՆՏՈՒՐԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Օն ալթը սէնէտէն պէրու իմալ էյլէտիկիմ էնվաի գունտուրալար՝ Պէյօղլու վէ Գալաթանըն էն ճէսիմ մաղազալարընտա ֆիւրուխթ իլէ րաղպէթը ումումիյէյէ մազհար օլունմըշ իտի։

Պու քէրրէ քէնտի նամ վէ հիսապըմա Գալաթատա մէչհուր պօղաչաճը չարշըսընտա Ն° 15 միւճէտտէտէն պիր մաղազա քիւշատ էյլէտիմ։

Ֆրանսըզ մալլէրինտէն մամուլ միւթէատտիտ վէ էնվաի գունտուրալար՝ քէնտի իմալաթխանէմին մահսուլը էքսէրիյէթի տիր. պ չիմտի վէ տայանըգլըղը, խուսուսի իլէ ֆիյաթ էհվէնլիկինէ՝ սաիր մաղազալար րէգապէթ իտէմէյէճէքլէր տիր։

Մուգավէլաթը մախսուսէ իլէ Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրա ֆապրիգալարընտան զարիֆ, գայէթ կուսթօլը հէր տիւրլիւ այագ գապլար տախի կէթիրթմիշիմ. տայանըգլըղը վէ պիչիմլէրինէ նիսպէթէն գայէթ էհվէն տիր։

Ուճուզ սաթըլ չօգ սաթմագ միսալինի իթթիխազ իթմիշ օլտուղըմտան, սաիր տիւքքեանլարա միւրաճաաթ իթմէզտէն էվվէլ պիր տէֆա մաղազամա թէշրիֆ պույուրան զէվաթը քիրամըն իտտաամըն սահիհ օլտուղըը թաստիգ իլէ ֆէվգէլատէ մէմնուն գալաճագլարընա էմինիմ։

Ինկիլիզ վէ Ամէրիգան մասրուֆ մարգալար իլէ խայլի մըգտար լասթիգ տախի պուլընմագտա տըր։

ԷՕԼՉԻՒ ԻՒԶԷՐԻՆԷ ԳՈՒՆՏՈՒՐԱ ԵԱՓՄԱԳ ՍԷՆԱԱԹԸ ԽՈՒՍՈՒՍԻՄ ՏԻՐ

Գալաթա Գարաքէօյ պօղաչաճը չարշըսընտա Ն° 15 30—7

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆ ... ՇՆՉԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ... ԷՍԲԻԳ

Սիկառէթներովը կամ փոշիովը։ Տուփը 2 ֆրք. կը գտնուի բոլոր դեղագործներուն քով. Մեծաքանակ Սէն-Լազար փողոց 20. ՓԱՐԻԶ.

ՍԻՆԿԷՐ

Զաթը հազրէթը Հէհրիյարինին տիքիշ մաքինալարը միւթէահհիտի

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

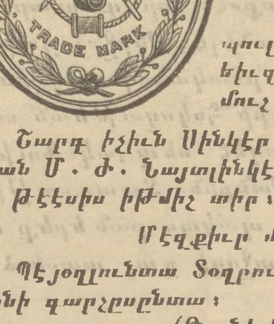

Սինկէր գումբանեասընըն խալիս Ինկիլիզ չէլիկինտէն օլարագ իմալ իթմէքտէ օլտուղը մաքինալարընըն զէրաֆէթ վէ մէթանէթ իլէ սաիր պիր խայլի մուհաասէնաթը օլ տէրէճէ թագտիր օլունմըշ տըր քի, պու կիւն տիւնեանըն հէր թարաֆընտա պիւթիւն ֆամիլեալար, թէրզիլէր վէ գունտուրաճըլար մահզա Սինկէր մաքինասը իսթիմալ իթմէքտէ տիրլէր։

Սինկէր գումբանեասը՝ չիմտիյէ գատար վուգու պուլան միւթէատտիտ սէրկիի ումումիլէրտէ տէօրթ եիւզտէն զիյատէ տիբլօմ վէ միտալեալարա նաիլ օլմուշ տըր։

Շարգ իչիւն Սինկէր մաքինալարընըն եէկեանէ տէբօզիթօճըսը պուլընան Մ. Ժ. Նայտլինկէր՝ վիլայաթը Շահանէնին քեաֆֆէսինտէ շիւպէլէր թէսիս իթմիշ տիր։

Մէզքիւր մաքինալարըն մահալը ֆիւրուխթը.

Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա Գալաթա Սէրայընտա Մէքթէպը Սուլթանի գարշըսընտա։

Գալաթատա (Թունէլին արգասընտա Սինկէր խանընտա։ (Թրամվայ սթասիօնընըն գարշըսընտա։

Սթամպօլտա Սուլթան Համմամընտա նումէրօ 2։

Սուլթան Պայազիտտէ Թրամվայ սթասիօնը գարշըսընտա Նօ. 13։

Թագլիտլէրինտէն սագընմագ իչիւն պալէտաէքի մարգանըն՝ մաքինալարըն իւզէրինտէ պուլընմասընա տիգգաթ իթմէլի։